

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَّآلِ مُحَمَّدٍ وَّعَجِّلْ فَرَجَهُمْ

آموزش قرآن

پایه نهم

دوره اول متوسط

توجه : صفحات قرآنی به صورت اجرای آزمایشی است.

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

نام کتاب :	آموزش قرآن - پایه نهم دوره اول متوسطه - ۹۰۱
پدیدآورنده :	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف :	دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری
شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف :	یونس باقری، سیدمهدی سیف، سیدمحمدحسین میرباقری و مسعود کیل (اعضای گروه تألیف) - امید مجد (ویراستار)
مدیریت آماده‌سازی هنری :	اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
شناسه افزوده آماده‌سازی :	احمدرضا امینی (مدیر امور فنی و چاپ) - مجید ذاکری یونسی (مدیر هنری) - مریم کیوان (طراح گرافیک و صفحه‌آرا) - فاطمه باقری مهر، زهرا ایمانی نصر، علی مظاهری نظری فر، علیرضا گاهه، سپیده ملک ایزدی، راحله زاده فتح‌اله و ناهیدخیام باشی (امور آماده‌سازی) - با همکاری مرکز طبع و نشر قرآن کریم جمهوری اسلامی ایران
نشانی سازمان :	تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی) تلفن: ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار: ۹۲۶۶-۸۸۳۰، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹
	وبگاه: www.irtextbook.ir و www.chap.sch.ir
ناشر :	شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران: تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروبخش) تلفن: ۵-۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۱۳۹-۳۷۵۱۵
جایخانه :	شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»
سال انتشار و نوبت چاپ :	چاپ هفتم ۱۴۰۰

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع، بدون کسب مجوز از این سازمان ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

شابک ۷-۲۴۲۳-۰۵-۹۶۴-۰۵ ۹۷۸-۲۴۲۳-۰۵-۹۶۴-۰۵ ۹۷۸-۹۶۴-۰۵-۹۶۴-۰۵ ۹۷۸-۹۶۴-۰۵-۹۶۴-۰۵ ۹۷۸-۹۶۴-۰۵-۹۶۴-۰۵

استقلال و آزادی در پیروی از قرآن و رسول اکرم (ص) است.

امام خمینی (قُدَس سِرُّهُ)

فهرست

هفتم

پیشگفتار

درس اول

۱۳ جلسه اول: سوره شوری (صفحه ۴۸۴ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم

جلسه دوم: سوره های شوری و زُخْرُف (صفحه ۴۸۹ قرآن کریم)، یادآوری تلفظ حروف خاص (۱)،

۱۶ آموزش مفاهیم، کتاب بی مانند

درس دوم

۲۲ جلسه اول: سوره دُخان (صفحه ۴۹۶ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم

جلسه دوم: سوره جاثیه (صفحه ۵۰۰ قرآن کریم)، یادآوری تلفظ حروف خاص (۲)،

۲۶ آموزش مفاهیم، محمد رسول الله (ص)

درس سوم

۳۲ جلسه اول: سوره احقاف (صفحه ۵۰۳ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم

جلسه دوم: سوره محمد (ص) (صفحه ۵۰۷ قرآن کریم)، کوتاهی و کشیدگی حرکات،

۳۶ آموزش مفاهیم، بهداشت روانی در قرآن (۱)

درس چهارم

۴۲ جلسه اول: سوره فتح (صفحه ۵۱۱ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم

جلسه دوم: سوره حُجرات (صفحه ۵۱۶ قرآن کریم)، وقف و ابتدا و نظم قرائت، آموزش مفاهیم،

۴۵ بهداشت روانی در قرآن (۲)

درس پنجم

۵۱ جلسه اول: سوره ذاریات (صفحه ۵۲۱ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم

جلسه دوم: سوره قمر (صفحه ۵۳۰ قرآن کریم)، وقف در آخر جمله، آموزش مفاهیم، انبساط و

۵۴ گسترش جهان

درس ششم

۶۰ جلسه اول: سوره های قمر و الرحمن (صفحه ۵۳۱ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم

۶۳ جلسه دوم: سوره واقعه (صفحه ۵۳۶ قرآن کریم)، الف وصل، آموزش مفاهیم، تلخ و شیرین

درس هفتم

۶۹ **جلسه اول:** سوره حديد (صفحه ۵۴۱ قرآن كريم)، آموزش مفاهيم

جلسه دوم: سوره حشر (صفحه ۵۴۸ قرآن كريم)، فصاحت تلفظ لام در لفظ جلاله «الله»،

۷۲ آموزش مفاهيم، پيرمرد شامی و امام سجاد (ع)

درس هشتم

۷۸ **جلسه اول:** سوره صف (صفحه ۵۵۲ قرآن كريم)، آموزش مفاهيم

جلسه دوم: سوره های جمعه و منافقون (صفحه ۵۵۴ قرآن كريم)، نحوه خواندن نون ساکن و

۸۱ تنوين، آموزش مفاهيم، او خواهد آمد!

درس نهم

۸۷ **جلسه اول:** سوره تغابن (صفحه ۵۵۶ قرآن كريم)، آموزش مفاهيم

۹۰ **جلسه دوم:** سوره مملک (صفحه ۵۶۲ قرآن كريم)، آموزش مفاهيم، هيهات مِّنَا الدِّلَّةُ

درس دهم

۹۶ **جلسه اول:** سوره نوح (ع) (صفحات ۵۷۰ و ۵۷۱ قرآن كريم)، آموزش مفاهيم

۱۰۰ **جلسه دوم:** سوره مزمل (صفحه ۵۷۴ قرآن كريم)، آموزش مفاهيم، از معلم زبان، آموختيم

درس يازدهم

۱۰۵ **جلسه اول:** سوره نبأ (صفحه ۵۸۲ قرآن كريم)، آموزش مفاهيم

۱۰۸ **جلسه دوم:** سوره غاشيه (صفحه ۵۹۲ قرآن كريم)، آموزش مفاهيم، من زنده ام!

۱۱۴ **نيايش: دعای ختم قرآن كريم**

۱۱۶ **فهرست کلمات**

دانش آموزان عزیز؛

این کتاب به وسیله کتاب گویا که قبلاً در اختیار مدرسه قرار گرفته است، تدریس می‌شود. استفاده از کتاب گویا در خارج از کلاس با هماهنگی معلم درس قرآن نیز توصیه می‌شود. شما می‌توانید با همکاری معلم محترم، نسبت به تهیه فایل کتاب گویای آموزش قرآن، از طریق لوح فشرده موجود در کتابخانه مدرسه و یا شبکه ملی مدارس (رشد) به نشانی Roshd.ir اقدام نمایید. موجب تشکر و امتنان است که با ارسال نظرات خود از طریق صندوق پستی ۱۵۸۷۵/۴۸۷۴ و یا وبگاه <http://quran-dept.talif.sch.ir> ما را در اصلاح و تکمیل هرچه بیشتر برنامه آموزش قرآن یاری کنید.

گروه قرآن و معارف اسلامی

دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ

کتابی مبارک که آن را به سوی تو نازل کردیم،

لِيَذَّبَ رُوحًا عَائِلِيَّتَهُ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُوا الْأَلْبَابِ

تا در آیات آن تدبیر کنند، و خردمندان پند گیرند.

صاد ۲۹

دبیران محترم و اولیای گرامی

قرآن کریم از صدر اسلام تاکنون، محور تمامی علوم و معارف اسلامی بوده است. در طول تاریخ اسلام هر نوع تعلیم و تربیتی از قرآن آغاز شده و در کنار آن ادامه یافته است. قرآن کریم در آیات بسیاری خود را معرفی می‌کند و از وظایف و مسئولیت‌های پیامبر اکرم (ص) و مردم نسبت به خود سخن می‌گوید.

قرآن کریم خود را کتابی می‌داند که مردم را از تاریکی‌های جهل و خودخواهی به سوی نور معرفت، بصیرت و سعادت راهنمایی می‌کند (ابراهیم ۱).

قرآن کریم از چنان جایگاه و ارزشی برخوردار است که از یک سو تلاوت آیات و تعلیم آن از

مهم‌ترین وظایف و مسئولیت‌های پیامبر اکرم (ص) معرفی شده (جمعه ۲) و از سوی دیگر تلاوت مستمر، درک معنا و تدبیر در آیات، از وظایف مهم مؤمنان به‌شمار آمده است (مرّتل ۲۰ و صاد ۲۹).

چنین است که انس با قرآن کریم، قرائت و تلاوت مستمر و روزانه آن، درک معنا و تدبیر در آیات و تلاش برای تزکیه هرچه بیشتر، به منظور فهم بهتر قرآن و عمل به دستورهای خداوند، همه از ضروری‌ترین اهداف آموزش قرآن است.

آموزش قرآن، از دیرباز، در آموزش و پرورش به‌عنوان یک موضوع آموزشی مورد توجه بوده؛ ولی همیشه این آموزش از آنچه سزاوار آخرین کتاب آسمانی است و از لوازم یک برنامه درسی همه‌جانبه می‌باشد، فاصله داشته است. پس از پیروزی انقلاب اسلامی – بحمدالله – برای احیا و اعتلای این آموزش، تلاش‌های زیادی شده که در چند سال اخیر نیز گسترش و عمق بیشتری یافته است؛ از آن جمله، اهداف آموزش قرآن در دوره‌های مختلف تحصیلی بازنگری شده و نسبت به گذشته جامعیت بیشتری پیدا کرده است. همچنین در کنار آموزش قرائت قرآن – که اولین گام در آشنایی و انس با کتاب الهی است – به درک معنا و مفهوم آیات قرآن توجه جدی شده است.

از این رو، انتظار می‌رود شما عزیزان نیز با جدیت و تلاش لازم، زمینه آموختن، علاقه و انس هرچه بیشتر دانش‌آموزان را با قرآن کریم فراهم آورید.

در این قسمت نکاتی چند درباره محتوای دروس و روش تدریس و ارزشیابی آن، به اختصار تقدیم می‌شود. به‌منظور آشنایی بیشتر به کتاب راهنمای معلم مراجعه کنید. برای دریافت نسخه الکترونیکی کتاب راهنمای معلم به درگاه پایگاه کتاب‌های درسی به نشانی chap.sch.ir مراجعه کنید.

محتوای دروس، روش تدریس و ارزشیابی آن

کتاب از یازده درس تشکیل شده است. هر درس طی دو هفته به روش زیر تدریس، تمرین و ارزشیابی می‌شود.

جلسه اول

الف) آموزش قرائت

۱- خواندن در گروه (پیش‌خوانی آیات): برای جلسه اول هر درس یک صفحه از قرآن کریم انتخاب شده است. از دانش‌آموزان بخواهید این آیات را به هر مقداری که می‌توانند، در گروه‌های دو یا سه نفره برای یکدیگر به آرامی بخوانند. برای این فعالیت حدود پنج دقیقه وقت اختصاص دهید. در حین انجام این فعالیت در میان دانش‌آموزان حرکت کنید و پرسش‌های احتمالی آنها را پاسخ دهید.

۲- استماع قرائت آیات: بخش قرائت آیات درس از کتاب گویا و زمزمه دانش‌آموزان به همراه آن. در این قسمت نباید صدای دانش‌آموزان آن‌قدر بلند باشد که مانع شنیدن قرائت آیات شود.

۳- فردخوانی دانش‌آموزان: پس از استماع آیات، از چند دانش‌آموز بخواهید هرکدام یک سطر را برای کلاس با قرائتی شبیه قرائت بخش شده بخوانند. برای این مرحله حدود ۲۵ دقیقه وقت در نظر بگیرید.

چند تذکر:

۱- در حین انجام هر یک از مراحل فوق، با دقت به خواندن دانش‌آموزان گوش دهید تا اشکالات آنها را شناسایی و به روش مناسب تصحیح کنید. انجام این کار هم در زمان تدریس و هم هنگام تمرین قرائت، بسیار اهمیت دارد.

۲- در این کتاب نیز مانند دو کتاب سال هفتم و هشتم، حروف ناخوانا، معمولی و مشکلی نوشته شده است. در صورت نیاز برای صحیح خواندن کلمات و ترکیب‌های دارای حروف ناخوانا، نکات ضروری را تذکر دهید.

۳- از درس اول تا هشتم کتاب، در بخش آموزش قرائت، به منظور ارتقای کیفی قرائت قرآن نکاتی مانند یادآوری تلفظ حروف، وقف در آخر جمله، قواعد نون ساکن و تنوین و... بیان شده است. این مطالب را در نهایت سادگی و اختصار مطابق آنچه که در کتاب آمده است، برای دانش‌آموزان توضیح دهید. بدیهی است یادگیری و به‌کارگیری این قواعد توسط دانش‌آموزان، دارای امتیاز مثبت است.

۴- از دانش‌آموزان بخواهید آیات را «جمله جمله» بخوانند و در پایان هر جمله وقف کنند. در هر آیه، جمله‌ها با کمی فاصله از هم مشخص شده‌اند.

ب) آموزش مفاهیم (درک معنا)

- ۱- انجام فعالیت‌های یادگیری توسط دانش‌آموزان: ابتدا خود دانش‌آموزان در گروه‌های دو یا سه نفره، هر فعالیت را مطابق آنچه در کتاب آمده، انجام می‌دهند.
- ۲- خواندن برای کلاس و تصحیح: پس از انجام هر فعالیت، با انتخاب معلم، یکی از اعضای گروه، یک قسمت از فعالیت انجام شده را برای کلاس می‌خواند تا تمرین و در صورت نیاز تصحیح شود.

تذکر مهم: توانایی درک معنای عبارات قرآنی از ترجمه تحت‌اللفظی (کلمه به کلمه توسط خود دانش‌آموزان) آغاز می‌شود. دبیران محترم ضمن پرهیز کامل از دیکته کردن ترجمه به دانش‌آموزان، باید بر ترجمه تحت‌اللفظی تأکید و از اصرار بر ترجمه روان خودداری کنند. دانش‌آموزان با توجه به توانایی‌های فردی خود، به تدریج به ترجمه روان و زیبا دست می‌یابند. به این ترتیب، مهم‌ترین و اولین گام اساسی در کسب توانایی فهم قرآن کریم برداشته می‌شود. ضمناً در همان صفحات قرائت، زیر برخی از کلمه‌ها، ترکیب‌ها و جمله‌ها خط کشیده شده است. معنای این موارد را هم‌زمان با قرائت دانش‌آموزان، از آنها بخواهید.

ج) انس با قرآن در خانه

پس از مطالب هر جلسه، مجموعه فعالیت‌هایی به عنوان «انس با قرآن در خانه» در نظر گرفته شده است. در پایان هر جلسه، دانش‌آموزان را به انجام این فعالیت‌ها تشویق کنید. در بخش انس با قرآن در خانه، آیات و عبارات به نحوی آمده تا معنای روشن و کاملی را بیان کند. از این رو ممکن است برخی از ترکیب‌ها یا عبارات، فراتر از آموخته‌های دانش‌آموزان باشد. این موارد در کتاب ترجمه شده و آموختن آن اختیاری است و نباید در ارزشیابی از آنها پرسش شود. در آغاز جلسه بعد، با بررسی تکلیف «انس با قرآن در خانه» از هر دو بخش قرائت و مفاهیم جلسه قبل، پرسش به عمل می‌آید. به این ترتیب در آغاز هر جلسه، مطالب جلسه قبل، یادآوری، تمرین و ارزشیابی می‌شود.

تذکر: با توجه به تقسیمات فوق، حدود ۱۵ دقیقه اول هر جلسه به ارزشیابی مطالب جلسه قبل، نیمی از بقیه زمان به تدریس قرائت و نیمی دیگر به آموزش مفاهیم اختصاص دارد.

جلسه دوم

برای آموزش قرائت جلسه دوم هر درس، یک صفحه قرآن کریم و همچنین برای آموزش مفاهیم و انس با قرآن در خانه، فعالیت‌هایی در نظر گرفته شده که به همان روش جلسه اول تدریس، تمرین و ارزشیابی می‌شود.

شناخت

در پایان هر درس، بخشی برای آشنایی بیشتر با قرآن کریم آمده است. این صفحه حاوی مطالب جذابی درباره قرآن کریم و گاهی نیز شامل داستان‌ها و موضوعات تربیتی درباره آیات آن درس است. دبیر محترم با توجه به شرایط کلاس و میزان توانایی دانش‌آموزان نسبت به دو بخش اصلی آموزش قرآن، یعنی قرائت و مفاهیم، می‌تواند به مطالب این بخش نیز بپردازد. بدیهی است که این بخش نباید وقت قابل توجهی از کلاس را به خود اختصاص دهد. حتی در صورت تشخیص دبیر محترم، می‌توان مطالعه آن را به خود دانش‌آموزان واگذار کرد.

ارزشیابی پایانی

علاوه بر ارزشیابی‌های مستمر که در هر جلسه به عمل می‌آید، مطابق آیین‌نامه‌های مربوط، در طی سال در دو نوبت از همه دروس و از جمله درس قرآن، ارزشیابی پایانی به عمل می‌آید. در هر دو نوبت، نیمی از نمره به قرائت (شفاهی) و نیم دیگر به مفاهیم (کتبی) اختصاص دارد.

کتاب راهنمای معلم

از آنجا که کتاب‌های آموزش قرآن سال هفتم تا نهم از اهداف، ساختار و روش تدریس و ارزشیابی یکسانی برخوردار است، برای هر سه کتاب، یک کتاب راهنمای معلم تدوین شده است. در کتاب راهنما پس از بیان مباحث کلی، مطالب خاص مربوط به هر یک از سه کتاب آموزشی به‌طور جداگانه آمده است.

مطالعه کتاب راهنمای معلم، می‌تواند زمینه توفیق بیشتر شما را فراهم آورد. برای دریافت نسخه الکترونیکی کتاب راهنمای معلم به درگاه پایگاه کتاب‌های درسی به نشانی chap.sch.ir مراجعه کنید.

سخنی با دانش آموزان عزیز

دانش آموزان عزیز، سلام گرم ما را پذیرا باشید. ورود شما را به سال نهم تحصیلی خوشامد می گویم. اهداف، چارچوب و روش های آموزشی این کتاب مانند کتاب سال قبل است. سعی کنید در کلاس و خارج از کلاس، فعالیت های آموزشی را با جدیت و نظم انجام دهید تا ضمن ارتقای شایستگی ها و مهارت های قرآنی خود، هرچه بیشتر با قرآن مانوس شوید.

هر درس این کتاب از بخش های مختلفی تشکیل شده که توضیح مختصر آنها به شرح زیر است:

۱- قرائت آیات: اولین بخش هر درس، قرائت آیات است. در این بخش، سعی بر آن است که با تمرین قرائت آیات، توانایی و مهارت شما در قرائت قرآن بیشتر شود تا بتوانید قرآن را صحیح، روان و زیباتر بخوانید. کتاب گویا شامل متن قرآن کریم و قرائت آیات نیز در اختیار شما قرار دارد تا با گوش کردن به آن، از صوت زیبای قرائت قرآن لذت ببرید و بر مهارت خود در قرائت قرآن بیفزایید.

۲- درک معنا: همچون سال قبل در هر جلسه پس از تمرین قرائت، فعالیت هایی برای آموزش درک معنای قرآن ارائه شده است. این بخش در کلاس درس، در گروه های دو یا سه نفره و با هدایت دبیر محترم انجام می شود.

۳- انس با قرآن در خانه: این تمرین را به طور مرتب و با علاقه انجام دهید تا با یاری خدا به تدریج ضمن انس با قرآن کریم بر مهارت خود در قرائت قرآن و فهم معنای عبارات قرآنی بیفزایید.

۴- شناخت قرآن: مسلمانان، از زمان پیامبر (ص) تاکنون همیشه به قرآن عشق و علاقه خاصی داشته اند و هر کسی سعی کرده به شکلی در قالب شعر، هنر، نوشتن کتاب های لغت، تفسیر و ... این علاقه را نشان دهد. در این بخش از کتاب، برای شما مطالب گوناگون و جالبی از قرآن کریم یا درباره آن، که نشان دهنده عظمت قرآن است، ارائه شده است.

مؤلفان کتاب برای شما توفیق و انس بیشتر با قرآن کریم را آرزو دارند.

درس اول

جلسه اول

سورة الشورى

فَاطِرُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ اَنْفُسِكُمْ اَزْوَاجًا
 وَمِنَ الْاَنْعَامِ اَزْوَاجًا يَذُرُّوْكُمْ فِيْهِ لَيْسَ كَمِثْلِهٖ شَيْءٌ
 وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيْرُ ﴿١١﴾ لَهُ مَقَالِيْدُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ
 يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ اِنَّهٗ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿١٢﴾
 شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّيْنِ مَا وَصَّيْ بِهٖ نُوْحًا وَالَّذِيْ اَوْحَيْنَا اِلَيْكَ
 وَمَا وَصَّيْنَا بِهٖ اِبْرٰهِيْمَ وَمُوْسٰى وَعِيسٰى اَنْ اَقِيْمُوا الدِّيْنَ
 وَلَا تَتَفَرَّقُوْا فِيْهِ كَبُرَ عَلٰى الْمُشْرِكِيْنَ مَا تَدْعُوْهُمْ اِلَيْهِ
 اَللّٰهُ يَجْتَبِيْ اِلَيْهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِيْ اِلَيْهِ مَنْ يُنٰبِ ﴿١٣﴾
 وَمَا تَفَرَّقُوْا اِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ
 وَلَوْ اَكْمَمْتُمْ سَبَقَتْ مِنْ رَّبِّكَ اِلٰى اَجَلٍ مُّسَمًّى لَقَضٰى بَيْنَهُمْ
 وَاِنَّ الَّذِيْنَ اُوْرَثُوْا الْكِتٰبَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَفِيْ شَكٍّ مِنْهُ مُرِيْبٍ
 ﴿١٤﴾ فَلِذٰلِكَ فَاذْعُ وَاسْتَقِمِّ كَمَا اُمِرْتَ وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَاءَهُمْ
 وَقُلْ ءَاْمَنْتُ بِمَا اَنْزَلَ اللّٰهُ مِنْ كِتٰبٍ وَاُمِرْتُ لِاَعْدِلَ
 بَيْنَكُمْ اَللّٰهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ لَنَا اَعْمَالُنَا وَلَكُمْ اَعْمَالُكُمْ
 لَاحْجَةَ بَيْنْنَا وَبَيْنَكُمْ اَللّٰهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا وَاِلَيْهِ الْمَصِيْرُ ﴿١٥﴾

خواندن در گروه

آیات درس را در گروه‌های دو یا سه نفره به آرامی برای یکدیگر بخوانید.

استماع و فردخوانی

هر دانش‌آموز آیات درس را از کتاب گویا گوش کرده و با انتخاب معلم، یک جمله از متن قرآن را برای دانش‌آموزان بخواند.

قرآن کامل ۲۸۴

آموزش معانی

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

وحی کردیم ، وصیت کردیم ، متفرّق نشوید ، تشریح کرد ، وصیت کرد

معنا	کلمه	ردیف
سفارش کردیم، ...	وَصَّيْنَا	۲
... پراکنده نشوید	لَا تَتَفَرَّقُوا	۵

معنا	کلمه	ردیف
... ، مقرر کرد	شَرَعَ	۱
سفارش کرد، ...	وَصَّى	۲
...	أَوْحَيْنَا	۳

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

- ۱- شَرَعَ لَكُمْ :
- ۲- مَا وَصَّى بِهِ :
- ۳- أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ :
- ۴- مَا وَصَّيْنَا بِهِ :
- ۵- أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ :
- ۶- لَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ :

۱- ما : آنچه

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۴۸۳ تا ۴۸۸ قرآن کریم را بخوانید.

ب- معنای قسمت اول آیه ۱۳ سوره شوری را بنویسید.

۱- شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ :

۲- مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا :

۳- وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ :

۴- وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى :

۵- أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ... ﴿۱۳﴾ :

ج- از صفحه اول سوره شوری (صفحه ۴۸۳ قرآن کریم) حداقل سه عبارت^۲ را که می‌توانید معنا کنید، بیابید و همراه با معنا بنویسید.

د- در صفحه ۴۸۷ قرآن کریم، چند پیام قرآنی که در دوره ابتدایی با آنها آشنا شده‌اید، آمده است. آنها را بیابید و یکی از آنها را همراه با معنای آن بنویسید.

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی

۲- منظور از عبارت، یک جمله است که دارای معنای کامل می‌باشد.

۱- در اینجا «الَّذِي» را «آنچه» معنا کنید.

سورة الشورى

وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِنْ أَمْرِنَا مَا كُنْتَ تَدْرِي مَا الْكِتَابُ
 وَلَا الْإِيمَانُ وَلَكِنْ جَعَلْنَاهُ نُورًا نَهْدِي بِهِ مَنْ نَشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا
 وَإِنَّكَ لَتَهْدَى إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥١﴾ صِرَاطِ اللَّهِ الَّذِي
 لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ أَلَا إِلَى اللَّهِ تَصِيرُ الْأُمُورُ ﴿٥٢﴾

سورة الزخرف

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْدًا ﴿١﴾ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿٢﴾ إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا
 لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٣﴾ وَإِنَّهُ فِي أُمِّ الْكِتَابِ لَدَيْنَا لَعَلِيَّ
 حَكِيمٌ ﴿٤﴾ أَفَنَضْرِبُ عَنْكُمْ الذِّكْرَ صَفْحًا أَنْ كُنْتُمْ
 قَوْمًا مُسْرِفِينَ ﴿٥﴾ وَكَمْ أَرْسَلْنَا مِنْ نَبِيِّ فِي الْأَوَّلِينَ ﴿٦﴾
 وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ نَبِيِّ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٧﴾
 فَأَهْلَكْنَا أَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَمَضَى مَثَلُ الْأَوَّلِينَ ﴿٨﴾
 وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ
 خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿٩﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ
 مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٠﴾

خواندن در گروه

آیات درس را در گروه‌های دو یا سه نفره به آرامی برای یکدیگر بخوانید.

استماع و فردخوانی

هر دانش‌آموز آیات درس را از کتاب گویا گوش کرده و با انتخاب معلم، یک جمله از متن قرآن را برای دانش‌آموزان بخواند.

قرآن کامل ۴۸۹

یادآوری تلفظ حروف خاص (۱)

در سال‌های گذشته با تلفظ حروف خاص عربی آشنا شدیم. با توجه به اهمیت تلفظ صحیح این حروف به‌ویژه در قرائت نماز و برای کسب مهارت بیشتر و قرائت صحیح‌تر، نحوه تلفظ این حروف از طریق مقایسه با حروف مشابه آنها، یادآوری می‌شود.

شایان ذکر است که مهم‌ترین و ساده‌ترین راه برای کسب مهارت تلفظ صحیح حروف، گوش دادن به تلاوت زیبای قاریان و تمرین و تکرار مطابق آن است.

با توجه به قرائت کتاب گویا یا قرائت صحیح دبیر محترم، این مقایسه را تمرین می‌کنیم.

نحوه تلفظ حروف خاص به شکل مقایسه با حروف مشابه آنها:

۱- «س» به حالت معمولی، ولی «ث» به صورت نوک زبانی تلفظ می‌شود؛ مانند:

ثُمَّ لَتَسْأَلُنَّ حُسْنَ الثَّوَابِ حَدِيثُ مُوسَى

۲- «س» به حالت معمولی، ولی «ص» به صورت درشت و پُر حجم تلفظ می‌شود؛ مانند:

إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

۳- «ه» به حالت معمولی، ولی «ح» به صورت غلیظ تلفظ می‌شود؛ مانند:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ سُبْحَانَ اللَّهِ

۴- «أ» به حالت معمولی، ولی «ع» به صورت غلیظ می‌شود؛ مانند:

أَعُوذُ بِاللَّهِ أَيَاكَ نَعْبُدُ وَأَيَاكَ نَسْتَعِينُ رَبِّيَ الْأَعْلَى

بار دیگر با دقت به قرائت آیات درس، این حروف را صحیح و زیبا تلفظ کنید.

فعالیت

آموزش معانی

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

آنها ، پرسیدی از ، مرده ، اندازه

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
هدایت شوید، هدایت می شوید	تَهْتَدُونَ	۵	...	سَأَلَتْ	۱
...	قَدَر	۶	... ، ایشان	هُنَّ	۲
سرزمین	بَلَدَةٌ	۷	محل آرامش	مَهْد	۳
...	مِيت	۸	تا ، شاید	لَعَلَّ	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیبها و عبارات قرآنی را بنویسید.

- ۱- وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ :
 ۲- مَنْ خَلَقَ :
 ۳- لَيَقُولُنَّ :
 ۴- لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ :
 ۵- جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ مَهْدًا :
 ۶- وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا :
 ۷- لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ :
 ۸- بَلَدَةٌ مَيِّتًا :

نکته: فعل ماضی پس از کلمات شرط (إن، مَنْ، إِذَا و...) بهتر است به صورت مضارع معنا شود، هر چند ترجمه به صورت ماضی نیز اشکال ندارد؛ مانند:

إِنْ شَاءَ اللَّهُ: اگر خواست (← بخواهد) خدا؛ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ: اگر بودید (← باشید) مؤمن
 مَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا: هر کس وارد آنجا شد (← شود) ایمن بود (← است)
 إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ: هنگامی که آمد (← بیاید) یاری خدا و پیروزی

۲- در اینجا «مَنْ» به صورت سؤالی (چه کسی) معنا می شود.

۴- سُبُل جمع سَبِيل و به معنای «راهها» است.

۱- لَئِنْ + لَ + إِنْ

۳- لَيَقُولُنَّ = لَ + يَقُولُونَ + نَ : حتماً می گویند

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۴۸۹ تا ۴۹۳ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیات ۹ تا ۱۱ سوره زخرف را کامل کنید.

۱- وَلَئِن سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ :

۲- لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿٩﴾ :

۳- الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ مَهْدًا :

۴- وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٠﴾ :

۵- وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ :

۶- فَأَنْشَرْنَا بِهِ بَلْدَةً مَيِّتًا : پس زنده کردیم به وسیله آن را

۷- كَذَلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿١١﴾ : ... (در روز قیامت از قبرها) بیرون آورده می‌شوید.

ج- از صفحه ۴۹۱ قرآن کریم، حداقل ۳ عبارت آشنا یافته، همراه با معنا بنویسید.

د- از آموزه‌های مهم توحیدی و قرآنی، ذکر و یاد خداست. از این رو پیشوایان معصوم به ما آموخته‌اند که در هنگام انجام هر کاری به شکلی خدا را یاد کنیم. هنگام بیرون آمدن از خانه، غذا خوردن، شروع یک کار، آماده شدن برای خواب و... یکی از آداب اسلامی آن است که هنگام سوار شدن بر یک وسیله نقلیه این آیات را از سوره زخرف بخوانیم. سعی کنید آنها را با توجه به معنا حفظ کنید و در زمان مناسب بخوانید.

سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرْنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ ﴿١٣﴾
وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ ﴿١٤﴾

چه پاک و بزرگ است کسی که این (وسیله) را در اختیار ما قرار داد و گرنه ما نمی‌توانستیم آن را در اختیار بگیریم و قطعاً ما به سوی پروردگاران بازمی‌گردیم.

پیام قرآنی

کتاب بی مانند

پس از نزول قرآن کریم و با تأثیر سریع و شگفت آن بر مردم، مشرکان مکه به انواع دشمنی ها و دسیسه ها دست زدند تا مانع ایمان آوردن مردم و گسترش اسلام شوند. انواع این دشمنی ها و ایجاد محدودیت ها، راه به جایی نبرد. مشرکان که قرآن کریم و اخلاق و رفتار پیامبر اکرم را مهم ترین عامل اشتیاق مردم به ویژه جوانان به اسلام می دیدند، بر آن شدند تا با تهمت های ناروا، قرآن را از چشم مردم بیندازند. اما قرآن کریم با قدرت و اعتماد بی مانندی همه را به مبارزه طلبید و با قاطعیت تمام اعلام کرد که :

قُلْ لِّئِنْ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ
لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَا يُكُونُ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا

ای پیامبر به مردم بگو اگر انس و جن جمع شوند تا مانند این قرآن را بیاورند، نمی توانند مانند آن را بیاورند هر چند که یکدیگر را کمک و پشتیبانی کنند.

اسراء ۸۸

تاریخ اسلام و جهان شهادت می دهد چه در عصر نزول قرآن که اعراب جاهلی در شعر و شاعری بسیار توانا بودند و چه پس از آن، این مبارزه طلبی قرآن بی پاسخ ماند و هر کس که در این میدان گام نهاد، جز رسوایی و شکست بهره ای نداشت.

دشمنان حقیقت و دشمنان اسلام اگر به راستی قادر به آوردن حتی یک سوره کوتاه مانند سوره های قرآن بودند، به نحوی که انسان های بی طرف و حقیقت طلب، آن را کلامی مانند قرآن تشخیص دهند، قطعاً به جای هزینه های هنگفت به چنین کار به ظاهر ساده ای اقدام می کردند. اما تاریخ گواهی می دهد که این ادعا و پیش بینی قرآن کریم، همچون سایر آیات الهی، صحیح، حق و جاودانه است که :

وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا عَلَىٰ مَا يَسُورُونَ مِن مِّثْلِهِ
وَإِدْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِّن دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

و اگر تردید دارید نسبت به آنچه که ما بر بنده خود نازل کرده ایم؛ یک سوره مانند آن بیاورید و گواهان و یاورانتان را - غیر از خدا - برای این کار به کمک فراخوانید، اگر واقعاً راست می گوئید!

بقره ۲۳

قرآن کریم با لحنی دلسوزانه پس از این آیه می فرماید : ای انسان ها اگر نتوانستید چنین کاری بکنید که هرگز هم نخواهید توانست، از آتشی که سوخت آن مردم (کافران) و سنگ هاست، بر حذر باشید آن آتشی که برای کافران آماده شده است!

سورة الدخان

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 حم ﴿١﴾ وَالکِتٰبِ الْمُبِیْنِ ﴿٢﴾ اِنَّا اَنْزَلْنٰهُ فِی لَیْلَةٍ
 مُّبْرَکَةٍ اِنَّا کُنَّا مُنذِرِیْنَ ﴿٣﴾ فِیْهَا یُفْرَقُ کُلُّ اَمْرٍ حَکِیْمٍ ﴿٤﴾
 اَمْرًا مِّنْ عِنْدِنَا اِنَّا کُنَّا مُرْسِلِیْنَ ﴿٥﴾ رَحْمَةً مِّنْ رَّبِّکَ
 اِنَّهٗ هُوَ السَّمِیْعُ الْعَلِیْمُ ﴿٦﴾ رَبِّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ
 وَمٰبَیْنَهُمَا اِنْ کُنْتُمْ مُّوقِنِیْنَ ﴿٧﴾ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ یُحِیْءُ وَیُمِیْتُ
 رَبُّکُمْ وَرَبُّ اَبَائِکُمْ الْاَوَّلِیْنَ ﴿٨﴾ بَلْ هُمْ فِی شَکٍّ
 یَلْعَبُوْنَ ﴿٩﴾ فَارْتَقِبْ یَوْمَ تَأْتِی السَّمٰءُ بِدُخٰنٍ مُّبِیْنٍ ﴿١٠﴾
 یَغْشٰی النَّاسَ هٰذَا عَذَابٌ اَلِیْمٌ ﴿١١﴾ رَبَّنَا کَسِیْفًا عَنَّا الْعَذَابَ
 اِنَّا مُؤْمِنُوْنَ ﴿١٢﴾ اِنِّیْ لَهْمُ الذِّکْرِیْ وَقَدْ جَاءَهُمْ
 رَسُوْلٌ مُّبِیْنٌ ﴿١٣﴾ ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهٗ وَقَالُوْا مُعَلَّمٌ مَّجْنُوْنٌ ﴿١٤﴾
 اِنَّا کَاشِفُو الْعَذَابِ قَلِیْلًا اِنَّکُمْ عٰآئِدُوْنَ ﴿١٥﴾
 یَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطِشَةَ الْکُبْرٰی اِنَّا مُنْتَقِمُوْنَ ﴿١٦﴾
 وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَاءَهُمْ رَسُوْلٌ کَرِیْمٌ ﴿١٧﴾
 اَنْ اَدُوْا اِلَیَّ عِبَادَ اللّٰهِ اِنِّیْ لَکُمْ رَسُوْلٌ اَمِیْنٌ ﴿١٨﴾

خواندن در گروه

آیات درس را در گروه های دو یا سه نفره به آرامی برای یکدیگر بخوانید.

استماع و فردخوانی

هر دانش آموز آیات درس را از کتاب گویا گوش کرده و با انتخاب معلم، یک جمله از متن قرآن را برای دانش آموزان بخواند.

قرآن کامل ۲۹۶

آموزش معایم

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

زنده می‌کند ، با برکت ، می‌میراند ، نزد ، میان ، ارسال کننده

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
...	يُحْيِي	۶	مبارک ، ...	مُبَارَكٌ، مُبَارَكَةٌ	۱
...	يُمِيتُ	۷	هشدار دهنده، بیم دهنده	مُنذِرٌ	۲
پیشین، پیشینیان	أَوَّلِينَ	۸	...	عِنْدَ	۳
اهل یقین	مَوْقِنِينَ	۹	... ، فرستنده	مُرْسِلٌ	۴
			... ، بین	بَيْنَ	۵

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

- ۱- وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ :
- ۲- إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ :
- ۳- فِي لَيْلَةٍ مُّبَارَكَةٍ :
- ۴- إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ :
- ۵- أَمْرًا مِنْ عِنْدِنَا :
- ۶- إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ :
- ۷- رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ :
- ۸- السَّمِيعِ الْعَلِيمِ :
- ۹- يُحْيِي وَيُمِيتُ :
- ۱۰- رَبُّ آبَائِكُمْ الْأَوَّلِينَ^۲ :

۱- گاهی «واو» به معنای «سوگند به» است و به آن واو قسم می‌گویند.

۲- ترکیب «آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ» به صورت «پدران پیشین شما» معنا می‌شود و نه به صورت «پدران شما پیشین».

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۴۹۴ تا ۴۹۸ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیات ۱ تا ۸ سورة دخان را کامل کنید.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- حمّ ﴿۱﴾ : حا ميم

۲- وَالصِّكْرِ الْمُبِينِ ﴿۲﴾ :

۳- إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبْرَكَةٍ :

۴- إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ ﴿۳﴾ :

۵- فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ ﴿۴﴾ : در آن (شب) هر کار مهمی (از سایر کارها) جدا و تعیین تکلیف می‌شود.

۶- أَمْرًا مِنْ عِنْدِنَا إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ﴿۵﴾ :

۷- رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿۶﴾ :

۸- رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا :

۹- إِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ ﴿۷﴾ :

۱۰- لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ :

۱۱- رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأُولِينَ ﴿۸﴾ :

ج- از صفحه ۴۹۷ قرآن کریم چند عبارت آشنا یافته، همراه با معنا بنویسید.

د- در صفحه ۴۹۸ قرآن کریم، خداوند جایگاه و مقام ارزشمند متقین در بهشت را توصیف کرده است. این مجموعه را بیابید و دو آیه از آن را همراه با معنای آن بنویسید.

جایگاه متقین در بهشت

متن :

ترجمه :

متن :

ترجمه :

سورة الجاثية

قُلْ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا يَغْفِرُوا لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللَّهِ
 لِيَجْزِيَ قَوْمًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٤﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا
 فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ﴿١٥﴾
 وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ
 وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾ وَءَاتَيْنَاهُمْ
 بَيِّنَاتٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَمَا اخْتَلَفُوا إِلَّا مِّنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ
 بَغْيًا بَيْنَهُمْ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ
 يَخْتَلِفُونَ ﴿١٧﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا
 وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾ إِنَّهُمْ لَن يُغْنُوا عَنْكَ
 مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَإِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَاللَّهُ
 وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ ﴿١٩﴾ هَذَا بَصَائِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ
 يُوقِنُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ نَجْعَلَهُمْ
 كَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَاءً مَّحْيَاهُمْ وَمَمَاتِهِمْ
 سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٢١﴾ وَخَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ
 وَلِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٢﴾

یادآوری تلفظ حروف خاص (۲)

در ادامه درس قبل، نحوه تلفظ حروف خاص به شکل مقایسه با حروف مشابه آنها، یادآوری می‌شود. با توجه به قرائت کتاب گویا یا قرائت صحیح دبیر محترم، سعی کنید این حروف را زیبا و صحیح تلفظ کنید.

۱- «ز» به حالت معمولی، ولی «ذ» به صورت نوک زبانی تلفظ می‌شود. مانند :

فَهَزَمُوهُم بِأَذْنِ اللَّهِ وَإِذَا الْجَنَّةُ أُنزِلَتْ

۲- «ذ» به حالت نوک زبانی نازک، ولی «ظ» به صورت نوک زبانی درشت تلفظ می‌شود، مانند :

ذَلِكَ تَوَعظُونَ بِهِ فَأَنْذَرْتَهُمْ نَارًا تَلظَى

۳- «ظ» به حالت نوک زبانی درشت و نرم، ولی «ض» به صورت نوک زبانی درشت و محکم تلفظ می‌شود، مانند :

إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ بَلِ الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

۴- «ت» به حالت معمولی، ولی «ط» به صورت درشت و پُر تلفظ می‌شود. مانند :

إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ

۵- «غ» به حالت معمولی، ولی «ق» به صورت محکم تلفظ می‌شود، مانند :

قَوْلًا بَلِيغًا لَا شَرِقِيَّةٍ وَلَا غَرِيَّةٍ رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا

بار دیگر با دقت به قرائت آیات درس، این حروف را صحیح و زیبا تلفظ کنید.

نهایت

آموزش معانی

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

زندگی ، حکم می‌کنند ، بصیرت‌ها ، کارهای بد ، مرگ

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
...	مَمَات	۵	... ، بینش‌ها	بَصَائِر	۱
چه بد است	سَاءَ	۶	... ، بدی‌ها، جمع سَيِّئَةٍ	سَيِّئَات	۲
... ، قضاوت می‌کنند	يَحْكُمُونَ	۷	یکسان، مساوی	سَوَاء	۳
مساوی است	تَسْتَوِي	۸	...	مَحْيَا	۴

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

- ۱- هَذَا بَصَائِرٌ لِلنَّاسِ :
- ۲- لِقَوْمٍ يَوقِنُونَ :
- ۳- أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ :
- ۴- أَنْ نَجْعَلَهُمْ :
- ۵- كَالَّذِينَ آمَنُوا :
- ۶- وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ :
- ۷- سَوَاءَ مَحْيَاهُمْ وَمَمَاتِهِمْ :
- ۸- سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ :
- ۹- اللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ :
- ۱۰- وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ :

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۴۹۹ تا ۵۰۲ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه دو آیه ۲۰ و ۲۱ سوره جاثیه را کامل کنید.

۱- هَذَا بَصَائِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ :

۲- لِقَوْمٍ يوقِنُونَ ﴿٢٠﴾ :

۳- أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ : انجام دادند ... را

۴- أَنْ نَجْعَلَهُمْ كَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ :

۵- سَوَاءٌ مَحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٢١﴾ :

ج- از صفحه ۴۹۹ قرآن کریم حداقل دو آیه آشنا یافته، همراه با معنا بنویسید.

آیه اول و معنا :

آیه دوم و معنا :

د- آیا می‌دانید بسیاری از ضرب‌المثل‌ها و اشعار پر معنا و زیبای فارسی از آیات قرآن کریم و سخنان حکیمانه معصومان علیهم السلام گرفته شده است. اکنون با دقت در آیات صفحه ۵۰۰ قرآن کریم، بیان کنید این شعر زیبا با کدام یک از عبارات قرآنی این صفحه هم معناست :

هر چه کنی به خود کنی گر همه نیک و بد کنی

آدمی و عملش

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی

محمد رسول الله (ص)

پیامبران الهی برترین بندگان خدا و سرآمد انسان‌ها در طول تاریخ بوده‌اند و حضرت محمد صلی الله علیه و آله، آخرین پیامبر خدا و سید المرسلین است. قرآن کریم ویژگی‌های پیامبران خدا را بر شمرده و آنها را با صفات ارزشمندی توصیف کرده است. آیات بسیاری از قرآن، سیمای تابناک پیامبر اکرم را با برترین صفات به تصویر کشیده است. برخی از این ویژگی‌ها و آیات مربوط به آنها چنین است.

آیات	ویژگی‌ها
<p>تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَىٰ عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَلَمِينَ نَذِيرًا</p> <p>فرقان ۱</p>	<p>بنده خدا و دریافت کننده قرآن و وحی الهی</p>
<p>قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا</p> <p>اعراف ۱۵۸</p>	<p>پیامبر همه جهانیان در همه زمان‌ها</p>
<p>وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ</p> <p>قلم ۴</p>	<p>بهره مند از برترین اخلاق نیکو</p>
<p>وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ</p> <p>انبیاء ۱۰۷</p>	<p>پیامبر لطف و رحمت بر همه جهانیان</p>
<p>لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ</p> <p>احزاب ۲۱</p>	<p>الگوی نیکو و کامل</p>
<p>بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ</p> <p>توبه ۱۲۸</p>	<p>مهربان و دلسوز</p>
<p>با مراجعه به آیات ۴۰ تا ۴۸ سوره احزاب فهرستی از ویژگی‌های پیامبر اعظم (ص) را استخراج کنید.</p>	<p>آخرین پیامبر الهی، دعوت کننده انسان‌ها به سوی خدا و چراغ روشن هدایت بشری</p>

سورة الاحقاف

استماع و فردخوانی

خواندن در گروه

وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كُفْرِينَ
 ﴿٦﴾ وَإِذْ تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ
 لَمَّا جَاءَهُمْ هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٧﴾ أَمْ يَقُولُونَ افتره قل إن افتريته
 فَلَا تَمْلِكُونَ لِي مِنَ اللَّهِ شَيْئًا هُوَ أَعْلَمُ بِمَا تُفِيضُونَ فِيهِ كَفَىٰ بِهِ
 شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٨﴾ قُلْ مَا كُنْتُ
 بِدْعًا مِنَ الرُّسُلِ وَمَا أَدْرَىٰ مَا يَفْعَلُ بِي وَلَا بِكُمْ إِنْ أَتَّبِعُ
 إِلَّا مَا يُوْحَىٰ إِلَيَّ وَمَا أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٩﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ
 مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَكَفَرْتُمْ بِهِ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَىٰ
 مِثْلِهِ فَأَمَنَ وَاسْتَكْبَرْتُمْ إِنْ اللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠﴾
 وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا لَوْ كَانَ خَيْرًا مَا سَبَقُونَا إِلَيْهِ
 وَإِذْ لَمْ يَهْتَدُوا بِهِ فَسَيَقُولُونَ هَذَا آفَكٌ قَدِيمٌ ﴿١١﴾ وَمَنْ قَبْلَهُ
 كَتَبَ مُوسَىٰ إِمَامًا وَرَحْمَةً وَهَذَا كِتَابٌ مُصَدِّقٌ لِسَانًا عَرَبِيًّا
 لِيُنذِرَ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَيُشْرَىٰ لِلْمُحْسِنِينَ ﴿١٢﴾ إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا
 رَبَّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٣﴾
 أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

آموزش معانی

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

پاداش ، یاران ، جاودان ، ترس ، انجام می‌دادند ، اندوهگین می‌شوند

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
اهل، ...	أَصْحَاب	۵	سرآمد، مدت	أَجَل	۱
...	خَالِدِينَ	۶	مشخص، معین	مُسَمَّي	۲
...	جَزَاء	۷	...	خَوْف	۳
عمل می‌کردند ، ...	كَانُوا يَعْمَلُونَ	۸	... ، غمگین می‌شوند	يَحْزَنُونَ	۴

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

- ۱- وَمَا بَيْنَهُمَا :
- ۲- وَأَجَلٍ مُّسَمًّى :
- ۳- قَالُوا رَبَّنَا اللَّهُ :
- ۴- فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ :
- ۵- وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ :
- ۶- أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ :
- ۷- خَالِدِينَ فِيهَا :
- ۸- جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ :

۱- گاهی «بِ» به معنای «به سبب، به خاطر» است؛ بِمَا: به خاطر آنچه

الف - هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۰۲ تا ۵۰۶ قرآن کریم را بخوانید.

ب - ترجمه آیه سوم و دو آیه ۱۳ و ۱۴ سوره احقاف را کامل کنید.

۱- ما خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى :

۲- وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُنذِرُوا مُعْرِضُونَ ﴿۲﴾ : و نسبت به هشداری که داده شده‌اند، بی‌توجهی کردند.

۳- إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ :

۴- ثُمَّ اسْتَقَامُوا : سپس در راه حق قرار گرفته و از آن منحرف نشدند.

۵- فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿۱۳﴾ :

۶- أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا :

۷- جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۱۴﴾ :

ج- از صفحه ۵۰۶ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای هریک بنویسید.

د- آیه‌ای در صفحه ۵۰۲ قرآن کریم به زیباترین و کامل‌ترین شکل سپاس و ستایش خداوند را بیان کرده است. آن آیه را همراه با معنای آن بنویسید و سعی کنید آن را حفظ کنید و همیشه بخوانید.

همه در ستایش او

متن :

ترجمه :

سورة محمد ص

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدَّوْا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ ۝١

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَآمَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ

وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بِالْهَمِّ ۝٢

ذَلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ وَأَنَّ الَّذِينَ آمَنُوا

اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ ۚ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ ۝٣

فَإِذَا الْقِيَمَةُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضْرَبَ الرِّقَابِ ۚ حَتَّىٰ إِذَا

أَخْنَسْتُمْهُمْ فَشَدُّوا الْوُثَاقَ ۚ فَمَا مَنَّابَعْدُ ۚ وَمَا فِدَاءٌ

حَتَّىٰ تَضَعَ الْحَرْبُ أَوْزَارَهَا ۚ ذَلِكَ ۚ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَانتَصَرْنَا مِنْهُمْ

وَلَكِنْ لِيَبْلُوَا بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍ ۚ وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ

فَلَنْ يُضِلَّ أَعْمَالَهُمْ ۝٤ سَيَهْدِيهِمْ وَيُصْلِحُ بِالْهَمِّ ۝٥

وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَّفَهَا لَهُمْ ۝٦ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا

إِنْ تَنصَرُوا لِلَّهِ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ ۝٧

وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَتَعَسَّأَلَهُمْ وَأَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ ۝٨

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ ۝٩

استماع و فردخوانی

خواندن در گروه

کوتاهی و کشیدگی حرکات

صداهای «اَ - اِ» به حالت کوتاه و صداهای «اِ - اِو» به صورت کشیده خوانده می‌شوند.

در فارسی گاهی صداهای کوتاه را به صورت کشیده می‌خوانیم؛ مانند کشیده خواندن کلمات (أصل، اسم، شغل) و گاهی صداهای کشیده را کوتاه می‌خوانیم؛ مانند کوتاه خواندن کلمات (آب، سیب، خوب)

در خواندن قرآن نباید این حالت پیش بیاید؛ زیرا در زبان عربی، کشیده خواندن صداهای کوتاه، آنها را به صداهای کشیده تبدیل می‌کند و گاهی باعث تغییر معنای کلمه می‌شود.

مثلاً اگر فتحه در کلماتی مانند «قَالَ، كَانَ» کشیده خوانده شود، در لحن عربی، فعل مفرد به فعل مثنی تبدیل می‌شود.

کوتاه خواندن صداهای کشیده نیز، آنها را به صداهای کوتاه تبدیل می‌کند و باعث تغییر معنا می‌شود.

مثلاً اگر صدای «و» در کلماتی مانند «يَصْبِرُوا، يَعْلَمُوا» کوتاه خوانده شود، در لحن عربی، فعل جمع به فعل مفرد تبدیل می‌شود. این حالت بیشتر در آخر کلمات پیش می‌آید.

برای درست خواندن صداهای کوتاه در آیات سوره حمد، بین کلمات هر جمله

فاصله‌ای نداد و کلمات را متصل به هم بخوانید :

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ
 اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَايَّاكَ نَسْتَعِينُ
 صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ

آیات درس را از کتاب گویا گوش دهید و دقت کنید چگونه صدای کوتاه آخر

کلمات به کلمه بعد وصل می‌شود؛ شما نیز مانند آن بخوانید.

آموزش معانی

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

تبعیت کردند ، نازل شد ، کارها

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
...	نُزِلَ	۴	مانع شدند	صَدَّوْا	۱
... ، پیروی کردند	اتَّبَعُوا	۵	محو و نابود کرد، گمراه کرد	أَضَلَّ	۲
...	أُنزِلَ	۶	اعمال ، ...	أَعْمَال	۳

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

- ۱- الَّذِينَ كَفَرُوا :
- ۲- وَصَدَّوْا عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ :
- ۳- أَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ :
- ۴- بِمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ :
- ۵- هُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ :
- ۶- اتَّبَعُوا الْحَقَّ :
- ۷- اتَّبَعُوا مَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ :
- ۸- وَاتَّبَعُوا النَّوْرَ الَّذِي أُنزِلَ مَعَهُ :

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۰۷ تا ۵۱۰ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیات اول تا سوم سوره محمد (ص) را کامل کنید.

۱- الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدَّوْا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ ﴿١﴾ :

۲- وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ :

۳- وَءَامَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ :

۴- وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ :

۵- كَفَرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ : پوشاند

۶- وَأَصْلَحَ بِاللَّهِمْ ﴿٢﴾ : و حال و روزشان را بهبود بخشید.

۷- ذَلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ : زیرا

۸- وَأَنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ :

۹- كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ ﴿٣﴾ : خدا ... حال و وضعشان را بیان می‌کند.

ج- از صفحه ۵۰۸ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای آن بنویسید.

د- در صفحه ۵۰۷ قرآن کریم در آیه زیبایی، خداوند مؤمنان را نوید می‌دهد که اگر با ایمان و عمل صالح، دین خدا و او را یاری کنند، خدا نیز آنها را یاری می‌کند و در همه امور، آنها را محکم و ثابت قدم می‌گرداند. این آیه شریفه را بیابید، همراه با معنای آن بنویسید و سعی کنید آن را حفظ کنید.

یاری خدا، یاری از خدا

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی

بهداشت روانی در قرآن (۱)

بارها شنیده یا خوانده‌ایم که قرآن کریم، کتاب هدایت است؛ اما این سخن حق، به دقت و تدبر نیاز دارد. هرچند انسان از فطرت الهی برخوردار است؛ اما باید با اندیشه، عمل، تلاش و مبارزه با کاستی‌ها و تمایلات نفسانی، فطرت الهی خود را شکوفا کند. این شکوفایی نیازمند هدایت الهی است و این هدایت الهی است که راه را از چاه و درستی را از نادرستی روشن می‌سازد.

از جمله بیماری‌ها و کاستی‌هایی که آدمی با آنها روبه‌روست و باید به درمان و رفع آنها بپردازد، بیماری‌ها و ناتوانی‌های روحی و روانی اوست. قرآن کریم در چند آیه خود را درمان و شفای بیماری‌هایی می‌داند که در قلب و وجود ما لانه کرده‌اند و مانع رشد و تعالی ما می‌شوند؛ مانند:

وَنُزِّلَ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ

اسراء ۸۲

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ مَوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَشِفَاءٌ لِّمَا فِي الصُّدُورِ
وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ

یونس ۵۷

در این آیات شریفه چه زیبا قرآن، درمان و شفای خود را برای همه مردم می‌داند؛ اما همان‌طور که می‌فرماید، مؤمنان از این داروی الهی بهتر بهره‌مند می‌شوند.

اینک به بیان برخی از مشکلات و بیماری‌های روحی و روانی و درمان آنها در پرتو آموزه‌های قرآنی می‌پردازیم. چه خوب است در یکایک آنها دقت کنیم و با مراجعه به خویش و بهره‌گیری از هدایت قرآن کریم چنین موانعی را از پیش پای رشد و تعالی خود برداریم.

درمان قرآن	آسیب‌های روحی و روانی
<p>۱- سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا: خداوند به زودی پس از سختی آسانی می‌آورد. طلاق ۷</p> <p>۲- لَا تَأْيِسُوا مِنْ رَوْحِ اللَّهِ: از لطف و رحمت خدا ناامید نشوید. یوسف ۸۷</p>	<p>ناامیدی و یأس</p>
<p>الْأَبْذِكِرِ اللَّهُ تَطْمِئِنُّ الْقُلُوبُ: بدانید فقط با یاد خداست که دل‌ها آرامش می‌یابد. رعد ۲۸</p>	<p>اضطراب و نگرانی</p>
<p>يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ای مؤمنان از صبر و نماز کمک بگیرید؛ قطعاً خدا با صابران است. بقره ۱۵۳</p>	<p>نگرانی و ناراحتی</p>
<p>قُلْ لِيُعَابِدِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ بگو ای بندگان من که به خود ظلم کرده‌اید از رحمت و مهربانی خدا ناامید نشوید قطعاً خدا همه گناهان را می‌آمرزد، به راستی او بسیار آمرزنده و مهربان است. وَأَنِيبُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا لَهُ و به سوی پروردگارتان بازگردید و در برابر او تسلیم باشید. زمر ۵۳ و ۵۴</p>	<p>احساس گناه و ناامیدی از بخشش</p>
<p>۱- وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا و بر خدا توکل کن که حمایت و پشتیبانی خدا کافی است. احزاب ۳</p> <p>۲- وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ موفقیت من فقط از سوی خداست بر او توکل کردم و به سوی او باز می‌گردم. هود ۸۸</p>	<p>احساس شکست در زندگی</p>

سورة الفتح

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا ﴿١﴾ لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ
 مِن ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ
 صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ﴿٢﴾ وَيَنْصُرَكَ اللَّهُ نَصْرًا عَزِيمًا ﴿٣﴾
 هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ لِيَزْدَادُوا
 إِيمَانًا مَعَ إِيمَانِهِمْ ۗ وَ لِلَّهِ جُنُودُ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ
 وَ كَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٤﴾ لِيُدْخِلَ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ
 جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَيُكَفِّرَ
 عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ ۗ وَ كَانَ ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٥﴾
 وَيُعَذِّبُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَ الْمُشْرِكَاتِ
 الظَّالِمِينَ بِاللَّهِ ظَنَّ السَّوْءِ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ وَ غَضِبَ اللَّهُ
 عَلَيْهِمْ وَ لَعَنَهُمْ وَ أَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ وَ سَاءَتْ مَصِيرًا ﴿٦﴾
 وَ لِلَّهِ جُنُودُ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ وَ كَانَ اللَّهُ عَزِيمًا حَكِيمًا ﴿٧﴾
 إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَ مُبَشِّرًا وَ نَذِيرًا ﴿٨﴾ لِيُؤْمِنُوا بِاللَّهِ
 وَرَسُولِهِ وَ يُعَزِّرُوهُ وَ يُوَفِّرُوهُ وَ يَسْبَحُوهُ بُكْرَةً وَ آصِيلًا ﴿٩﴾

آموزش معانی

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

روان است ، بزرگ ، لشکریان ، رستگاری ، رودها ، زیر

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
...	تَحْتَ	۵	آرامش	سَكِينَةٌ	۱
...	أَنْهَارٍ	۶	... ، جمع جُند	جُنُودٌ	۲
موفقیت ، ...	فَوْزٍ	۷	وارد می کند	يُدْخِلُ	۳
...	عَظِيمٍ	۸	...	تَجْرِي	۴

معنای این ترکیب ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

۱- هُوَ الَّذِي : ۲- أَنْزَلَ السَّكِينَةَ :

۳- جُنُودَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ : ۴- عَلِيمًا حَكِيمًا :

۵- لِيُدْخِلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ : ۶- تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ :

۷- خَلْدَيْنَ فِيهَا : ۸- فَوْزًا عَظِيمًا :

۱- لِيُدْخِلَ = لِ + يَدْخُلُ ← لِيُدْخِلَ : تا وارد کند

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۱۱ تا ۵۱۵ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیات ۴ و ۵ سورة فتح را کامل کنید.

۱- هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ :

۲- لِيُزَادُوا إِيمَانًا مَعَ إِيمَانِهِمْ : بیفزایند بر

۳- وَاللَّهُ جُنُودُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ :

۴- وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٤﴾ :

۵- لِيُدْخِلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ :

۶- تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا :

۷- وَيُكَفِّرُ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ : وپوشاند

۸- وَكَانَ ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٥﴾ :

ج- از صفحه ۵۱۱ و ۵۱۲ قرآن کریم چند عبارت آشنا را بیابید و همراه با معنای هر یک بنویسید (غیر از عبارات آیه چهارم و پنجم).

د- در صفحه ۵۱۲ قرآن کریم یک پیام بسیار زیبا و مشهور آمده است. آن را یافته، همراه با معنا بنویسید و حفظ کنید.

خدا، برترین قدرت

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی

سورة الحجرات

خواندن در گروه

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَن تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهَالَةٍ فَتُصْبِحُوا عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ ﴿٦﴾ وَعَلِمُوا أَنَّ فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ لَئِي يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِّنَ الْأَمْرِ لَعَنِتُّمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ إِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ أُولَٰئِكَ هُمُ الرُّشِدُونَ ﴿٧﴾ فَضَلَّامِنَ اللَّهِ وَنِعْمَةً وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٨﴾ وَإِن طَآئِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا فَإِن بَغَت إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَىٰ فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبَغَىٰ حَتَّىٰ تَفِيءَ إِلَىٰ أَمْرِ اللَّهِ فَإِن فَآتَ فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٩﴾ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٠﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَر قَوْمٌ مِّن قَوْمٍ عَسَىٰ أَن يَكُونُوا خَيْرًا مِّنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ مِّن نِّسَاءٍ عَسَىٰ أَن يَكُنَّ خَيْرًا مِّنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا أَنفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِالْأَلْقَابِ بِئْسَ الْإِسْمُ الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَن لَّمْ يَتُبْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿١١﴾

استماع و فردخوانی

قرآن کامل ٥١٦

وقف و ابتدا و نظم قرائت

کلمات و عبارات هر متن باید با نظم و ترتیب خاص خود و نیز کلمات یک جمله باید متصل و مرتبط با یکدیگر خوانده شود و میان جمله‌ها، مکث‌های مناسب و طبیعی وجود داشته باشد. رعایت این موضوع در خواندن قرآن از اهمیت بیشتری برخوردار است. از این رو باید همواره از ابتدای جمله شروع و فقط در آخر جمله‌ها وقف کنیم تا هر جمله کامل شود و نیز جمله‌ها با هم مخلوط نشوند و معنای آیات به طور صحیح درک شوند.

برای رعایت دقیق محل وقف و ابتدای مناسب، علائمی نوشته شده است؛ به این ترتیب:

۱- شماره آیه که معمولاً در آخر آن می‌آید و جای بسیار مناسب برای وقف است. مانند:

إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ۝ ۱ ۝ لَيْسَ لَوْعَتِهَا كَاذِبَةٌ ۝ ۲ ۝ خَافِضَةٌ رَافِعَةٌ ۝ ۳ ۝

سوره واقعه

۲- علائم وقف در آیاتی که شامل چند جمله است. این علائم به شکل حروف ریز

«..... ط ج ز ص م» بالای متن و آخر جمله می‌آید، مانند:

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ
دَمَّرَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ ۚ وَلِلْكَافِرِينَ أَمْثَالُهَا ۝ ۱۰ ۝

سوره محمد (ص)

از این رو هنگام قرائت قرآن به علائم وقف دقت و در هر یک از آنها وقف کنید.

آیه ۱۵ از صفحه ۴۸۴ قرآن کریم را با رعایت همه محل‌های وقف بخوانید.

(صفحه ۱۳ کتاب درسی)

فعالیت

آموزش مفاهیم

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

نباید مسخره کند ، می باشند ، زنان ، برادران ، اصلاح کنید

معنا	کلمه	ردیف
شاید	عَسَى	۵
... ، باشند	يَكُونُونَ ، يَكُونُوا	۶
...	نِسَاء	۷

معنا	کلمه	ردیف
...	إِخْوَةٌ	۱
...	أَصْلِحُوا	۲
مورد رحمت قرار می گیرید	تُرْحَمُونَ	۳
...	لَا يَسْخَرُونَ	۴

معنای این ترکیبها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

۱- اِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ^۱ : ۲- فَاصْلِحُوا :

۳- وَاتَّقُوا اللَّهَ : ۴- لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ :

۵- لَا يَسْخَرُ قَوْمٌ مِّنْ قَوْمٍ^۲ : ۶- عَسَىٰ أَنْ يَكُونُوا :

۷- خَيْرًا مِّنْهُمْ^۳ : ۸- وَلَا نِسَاءً مِّنْ نِّسَاءٍ :

۱- این عبارت را به صورت «مؤمنان، فقط با هم برادرند» معنا کنید؛ یعنی مؤمنان فقط باید با هم برادری و مهربانی کنند نه جنگ و نزاع.

۲ و ۳- در این دو عبارت حرف «من» معنا نمی شود و در آخر ترجمه، کلمه «را» می آید.

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۱۵ تا ۵۲۰ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیه ۱۰ و قسمت اول آیه ۱۱ سوره حجرات را کامل کنید.

۱- اِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ اِخْوَةٌ :

۲- فَاصْلِحُوا بَيْنَ اٰخْوَانِكُمْ : دو برادرتان.

۳- وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿۱۰﴾ :

۴- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِّن قَوْمٍ :

۵- عَسَىٰ أَن يَكُونُوا خَيْرًا مِّنْهُمْ :

۶- وَلَا نِسَاءً مِّن نِّسَاءِ عَسَىٰ أَن يَكُنَّ خَيْرًا مِّنْهُنَّ ... ﴿۱۱﴾ :

..... باشند

ج- از صفحه ۵۱۷ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای هریک بنویسید.

د- سوره حجرات یکی از زیباترین و جامع‌ترین سوره‌های قرآن کریم است. در این سوره مسائل بسیار مهم اعتقادی در زمینه اطاعت کامل از خدا و پیامبر اکرم و نیز مسائل مهم اجتماعی میان مسلمانان مانند صلح و پرهیز از جنگ و نیز مسائل ارزشمند اخلاقی آمده است. از این سوره یا به‌طور خاص، از صفحه ۵۱۷، یکی از این پیام‌های ارزشمند را انتخاب کنید و همراه با معنای آن بنویسید. سپس آن را حفظ و به آن پایبند باشید.

آیین زندگی

پیام قرآنی

متن :

ترجمه :

بهداشت روانی در قرآن (۲)

در درس قبل با برخی از مشکلات روحی و روانی آدمی و درمان‌های قرآن کریم آشنا شدیم. اینک نیز به تعداد دیگری از این مشکلات توجه می‌کنیم.

درمان قرآن	آسیب‌های روحی و روانی
<p>۱- وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ نیکی و بدی یکسان نیست؛ إِدْفَعِ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ (بدی) را با آنچه که بهتر است، از بین ببرید (بدی را با بدی پاسخ ندهید). فصلت ۳۴</p>	لج‌بازی و کینه‌توزی
<p>۲- وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا باید عفو کنند و گذشت نمایند؛ أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ مگر دوست ندارید که خداوند شما را ببخشد؟! نور ۲۲</p>	
<p>۱- وَالْكَاظِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ (افراد با تقوا) خشم خود را فرو می‌خورند و مردم را عفو می‌کنند. آل عمران ۱۳۴</p>	خشم و عصبانیت
<p>۲- فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ هرکس که (دیگری را) ببخشد و با او آشتی کند، خداوند به او پاداش می‌دهد. شوری ۴۰</p>	

وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا

سستی نکنید و ناراحت و نگران نباشید

وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

که شما برترید، اگر مؤمن باشید.

آل عمران ۱۳۹

خودکم بینی

۱- مسخره کردن

۲- عیب جویی

۳- لقب بد دادن

۴- سوءظن

۵- تجسس در کار دیگران

۶- غیبت کردن

تحقیق: با مراجعه به آیات ۱۰ تا ۱۲ سورة حجرات این موارد را بیابید و با تدبر در این چند آیه بیان کنید که قرآن برای پاک شدن از این صفات ناپسند فردی و اجتماعی، ما را به چه راهی هدایت می کند.

سورة الذاریات

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

وَالذَّرِیَّتِ ذُرُوًّا ۝۱ فَالْحَمِلَتِ وِقْرًا ۝۲ فَالْجُرِیَّتِ یُسْرًا ۝۳
فَالْمُقْسِمَتِ اَمْرًا ۝۴ اِنَّمَا تَوْعَدُونَ لَصَادِقٌ ۝۵
وَإِنَّ الدِّیْنَ لَوَاقِعٌ ۝۶ وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْحُبُكِ ۝۷
اِنَّكُمْ لَفِی قَوْلٍ مُّخْتَلِفٍ ۝۸ یُؤْفِكُ عَنْهُ مَنْ اَفِکَ ۝۹
قَتَلَ الْخَرْصُونَ ۝۱۰ الَّذِیْنَ هُمْ فِی غَمْرَةٍ سَاهُونَ ۝۱۱
یَسْأَلُونَ اَیَّانَ یَوْمِ الدِّیْنِ ۝۱۲ یَوْمَ هُمْ عَلَی النَّارِ یُفْتَنُونَ ۝۱۳
ذُوقُوا فِتْنَتَكُمْ هٰذَا الَّذِی كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ۝۱۴
إِنَّ الْمُتَّقِیْنَ فِی جَنَّٰتٍ وَعُیُونٍ ۝۱۵ اِخْذِیْنَ مَآءَ اَتْلُهُمْ
رَبُّهُمْ اِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذٰلِكَ مُّحْسِنِیْنَ ۝۱۶ كَانُوا قَلِیْلًا
مِّنَ الْیَلِ مَآءِ یَهْجَعُونَ ۝۱۷ وَبِالْاَسْحَارِ هُمْ یَسْتَغْفِرُونَ ۝۱۸
وَفِیْ اَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّآئِلِ وَالْمَحْرُومِ ۝۱۹ وَفِی الْاَرْضِ
اٰیٰتٌ لِّلْمُوقِنِیْنَ ۝۲۰ وَفِیْ اَنْفُسِكُمْ اَفَلَا تُبْصِرُونَ ۝۲۱
وَفِی السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تَوْعَدُونَ ۝۲۲ فَوَرَبِّ السَّمَاءِ
وَالْاَرْضِ اِنَّهٗ لِحَقٌّ ۝۲۳ مِثْلَ مَا اَنْتُمْ تَنْطِقُونَ ۝۲۴

آموزش معانی

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

استغفار می کنند ، بودند ، سحرها ، نیازمند ، ثروت

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
... ، جمع مال	أموال	۴	...	كانوا	۱
نیازمند، درخواست کننده	سائل	۵	... ، جمع سحر	أسحار	۲
محروم ، ...	محروم	۶	... ، آموزش می خواهند	يَسْتَغْفِرُونَ	۳

معنای این ترکیبها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

۲- فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ :

۱- إِنَّ الْمُتَّقِينَ :

۴- هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ :

۳- إِنَّهُمْ كَانُوا :

۶- لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ :

۵- وَفِي أَمْوَالِهِمْ :

۸- وَفِي أَنْفُسِكُمْ :

۷- وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ :

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۲۱ تا ۵۲۵ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیات ۱۵ تا ۲۱ سوره ذاریات را کامل کنید.

۱- إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٥﴾ :

۲- اِخْذِينَ مَا آتَاهُمْ رَبُّهُمْ : آنچه به آنها می‌دهد می‌گیرند؛

۳- اِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُحْسِنِينَ ﴿١٦﴾ :

۴- كَانُوا قَلِيلًا مِّنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ ﴿١٧﴾ : آنها فقط کمی از شب را می‌خوابیدند (و بیشتر شب را در دعا و نماز بودند).

۵- وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿١٨﴾ :

۶- وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿١٩﴾ : سهمی است

۷- وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ لِّلْمُوقِنِينَ ﴿٢٠﴾ :

۸- وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٢١﴾ : پس آیا نمی‌بینید؟

ج- از صفحه ۵۲۳ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و معنا کنید.

د- در صفحه ۵۲۳ قرآن کریم، خداوند به پیامبر می‌فرماید: «به مؤمنان پند و تذکر بده که برای آنها سودمند است». این آیه شریفه را بیابید، همراه با ترجمه آن بنویسید. به نظر شما چرا پند و تذکر سودمند است؟ در این باره با دوستان خود گفت‌وگو کنید.

مؤمنان را سود بخشید!

پیام قرآنی

متن :

ترجمه :

سورة القمر

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْءَانَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ﴿٣١﴾
 كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ بِالنُّذُرِ ﴿٣٢﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا
 إِلَّا أَالَ لُوطٍ نَجَّيْنَاهُمْ بِسَحَرٍ ﴿٣٤﴾ نِعْمَةٌ مِنْ عِنْدِنَا
 كَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ شَكَرَ ﴿٣٥﴾ وَلَقَدْ أَنْذَرَهُمْ بَطْشَتَنَا
 فَتَمَارَوْا بِالنُّذُرِ ﴿٣٦﴾ وَلَقَدْ رَاوَدُوهُ عَنْ ضَيْفِهِ فَطَمَسْنَا
 أَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ صَبَّحَهُمْ
 بُكْرَةً عَذَابٌ مُسْتَقِرٌّ ﴿٣٨﴾ فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿٣٩﴾
 وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْءَانَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ﴿٤٠﴾
 وَلَقَدْ جَاءَ آلَ فِرْعَوْنَ النُّذُرُ ﴿٤١﴾ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
 كُلِّهَا فَأَخَذْنَاهُمْ أَخْذَ عَزِيزٍ مُقْتَدِرٍ ﴿٤٢﴾ أَكْفَارُكُمْ
 خَيْرٌ مِنْ أَوْلَادِكُمْ أَمْ لَكُمْ بَرَاءَةٌ فِي الزُّبُرِ ﴿٤٣﴾
 أَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُنْتَصِرُونَ ﴿٤٤﴾ سَيُهْزَمُ الْجَمْعُ
 وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ ﴿٤٥﴾ بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ
 أَدْهَىٰ وَأَمَرُّ ﴿٤٦﴾ إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي ضَلَالٍ وَسُعْرٍ ﴿٤٧﴾
 يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِي النَّارِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ ﴿٤٨﴾

استماع و فردخوانی

خواندن در گروه

وقف در آخر جمله

بسیاری از جمله‌های یک آیه، علامت وقف ندارند و تشخیص اینکه جمله در کجا پایان می‌یابد تا بتوان در آخر آن، وقف کرد؛ از طریق درک معنای آن، امکان‌پذیر است.

برای درک معنای آیات، باید با معنای کلمات و ساختار جمله آشنا باشیم تا هر جمله را از جمله دیگر تشخیص دهیم^۱. همچنین می‌توان به وسیله برخی کلمات ساده، ابتدای جمله را تشخیص داد و در محل مناسب وقف کرد.

برخی کلمات پر استفاده که معمولاً در اول جمله قرار می‌گیرند، عبارت‌اند از:

وَ ، فَ ، ثُمَّ ، إِنَّ ، لَكِنَّ

خوب است بدانیم که وقف بر سر هر جمله و کوتاه کوتاه خواندن عبارات قرآنی، خواندن را آسان می‌کند و از اشتباهات می‌کاهد، همچنین درک و فهم معنای آیات آسان‌تر و وقف و ابتدا، بهتر انجام می‌شود.

اکنون با توجه به کلماتی مانند «وَ ، فَ ، ...» جمله‌های آیات ۹ و ۱۰ صفحه ۵۳۸ قرآن کریم را مشخص کنید و این آیات را با رعایت وقف در آخر هر جمله بخوانید.

فعالیت

۱- مطالعه ترجمه آیات نیز می‌تواند ما را در درک معنای آیات کمک کند.

آموزش معانی

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

پند ، خاندان ، آسان کردیم

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
پندگیرنده	مُدَّكِرٍ	۴	...	يَسْرِنَا	۱
هشدارها، هشداردهندگان	نُذِرٍ	۵	... ، یاد	ذِكْرٍ	۲
مجازات کردیم، گرفتیم	أَخَذْنَا	۶	آل ، ...	ءَالٍ	۳

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

۲- لِلذِّكْرِ :

۱- وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ :

۴- ءَالِ فِرْعَوْنَ :

۳- وَلَقَدْ جَاءَ :

۶- كُلِّهَا :

۵- كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا :

۷- فَأَخَذْنَاهُمْ :

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۲۶ تا ۵۳۰ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیات ۴۰ تا ۴۲ سوره قمر را کامل کنید.

۱- وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ :

۲- فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ﴿٤٠﴾ : هیچ ؟!

۳- وَلَقَدْ جَاءَ آلَ فِرْعَوْنَ التَّنْذِرُ ﴿٤١﴾ :

۴- كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كُلِّهَا :

۵- فَأَخَذْنَاهُمْ أَخْذَ عَزِيزٍ مُّقْتَدِرٍ ﴿٤٢﴾ :

..... را آن گونه که فردی عزتمند و مقتدر مجازات می کند.

ج- از صفحه ۵۲۷ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای هر یک بنویسید.

د- در صفحه ۵۲۷ قرآن کریم، عبارات زیبا و پرمعنای بسیاری آمده است. در یکی از آنها خداوند می فرماید: «در دستیابی به حق، ظن و گمان کافی نیست». در حقایقی مهم همچون اعتقادات دینی باید به یقین و اطمینان کامل دست یافت. این عبارت حکیمانه را بیابید، همراه با معنای آن بنویسید و چه خوب است آن را حفظ کنید.

فقط یقین!

متن :

ترجمه :

یام قرآنی

انبساط و گسترش جهان

دانشمندان می‌گویند جهان پیوسته در حال انبساط و گسترش است و کهکشان‌ها از یکدیگر دور می‌شوند. پروفسور استیفن ویلیام هاوکینگ در کتاب تاریخچهٔ زمان می‌گوید^۱:

«مجموعهٔ کیهانی شامل چندین میلیارد کهکشان است که هر کدام دارای چندین میلیون ستاره‌اند. همهٔ این کهکشان‌ها در حال دور شدن از ما هستند. این مطلب را به وسیلهٔ تجزیهٔ نور ستارگان می‌فهمیم.»

برای نخستین بار دانشمندی به نام «سلیفر» در سال ۱۹۲۲ میلادی این موضوع را کشف کرد. بعد از او «هابل» در سال ۱۹۲۹ اعلام کرد کهکشان‌ها و ستارگان به صورت منظم از یکدیگر دور می‌شوند.

۱- پژوهشی در اعجاز علمی قرآن تألیف دکتر محمد علی رضایی اصفهانی، صفحه ۱۴۲

قرآن کریم در عصری که نه از دوربین‌های معمولی خبری بود و نه از تلسکوپ‌های غول‌پیکر امروزی، به گسترش و انبساط عالم اشاره کرده است. هرچند قرآن، کتاب نجوم، فیزیک یا شیمی نیست؛ بلکه کتاب هدایت انسان است؛ اما گاهی به برخی از رازها و شگفتی‌های عالم آفرینش که در زمان نزول قرآن هیچ خبری از آن نبوده است، اشاره دارد. چنین اشاره‌هایی، نشانه روشن و خوبی است که قرآن کریم وحی الهی است که سرچشمه در علم بی‌پایان خداوند دارد. در آیه ۴۷ سوره ذاریات به این موضوع علمی شگفت‌انگیز اشاره شده است.

وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ

و ما آسمان را با قدرت بنا کردیم و همواره آن را گسترش می‌بخشیم.

ذاریات ۴۷

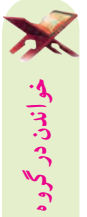

سورة القمر

اِنَّا كُلُّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ﴿٤٩﴾ وَمَا اَمْرُنَا اِلَّا وَاِحِدَةٌ
كَلِمَةٍ بِالْبَصْرِ ﴿٥٠﴾ وَلَقَدْ اَهْلَكْنَا اَشْيَاءَكُمْ
فَهَلْ مِنْ مُدْكِرٍ ﴿٥١﴾ وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ فِي الزُّبْرِ ﴿٥٢﴾
وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُسْتَطَرٌّ ﴿٥٣﴾ اِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّتِ
وَنَهْرٍ ﴿٥٤﴾ فِي مَقْعَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِيكٍ مُّقْتَدِرٍ ﴿٥٥﴾

سورة الرحمن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
الرَّحْمٰنُ ﴿١﴾ عَلَّمَ الْقُرْاٰنَ ﴿٢﴾ خَلَقَ الْاِنْسَانَ ﴿٣﴾
عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ﴿٤﴾ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ ﴿٥﴾ وَالنَّجْمُ
وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ ﴿٦﴾ وَالسَّمَاءُ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ
﴿٧﴾ اَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ﴿٨﴾ وَاَقِمْوْا الْوِزْنَ بِالْقِسْطِ
وَلَا تُخْسِرُوْا الْمِيزَانَ ﴿٩﴾ وَالْاَرْضَ وَضَعَهَا لِالْاِنَامِ ﴿١٠﴾
فِيهَا فَاكِهَةٌ وَالنَّخْلُ ذَاتُ الْاَكْمَامِ ﴿١١﴾ وَالْحَبُّ
ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانُ ﴿١٢﴾ فَبِاَيِّ ءَالِ اِي رَبِّكُمْ
تُكذَّبَانِ ﴿١٣﴾ خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ ﴿١٤﴾

آموزش معایم

فعالیت اول جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

سجده می‌کند ، ترازو ، یادداد ، طغیان نکنید ، سخن

ردیف	کلمه	معنا	ردیف	کلمه	معنا
۱	عَلَّمَ	... ، آموخت	۵	رَفَع	برافراشت
۲	بَيَّنَّ	... ، سخن گفتن	۶	وَضَعَ	قرارداد، نهاد
۳	نَجْم	علف، گیاه بدون ساقه	۷	مِيزَان	... ، معیار
۴	يَسْجُدُ	...	۸	لَا تَطْغَوْا	... ، از حد نگذريد

فعالیت دوم معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- الرَّحْمَنُ : خدای ...	۲- عَلَّمَ الْقُرْآنَ :
۳- خَلَقَ الْإِنْسَانَ :	۴- عَلَّمَهُ الْبَيَانَ :
۵- الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ :	۶- وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ :
۷- يَسْجُدَانِ :	۸- رَفَعَهَا :
۹- وَضَعَ الْمِيزَانَ :	۱۰- أَلَّا تَطْغَوْا :
۱۱- أَقِيمُوا الْوَزْنَ :	۱۲- بِالْقِسْطِ :

۱- «نجم» به معنای «ستاره» نیز است؛ اما در اینجا بهتر است به معنایی که در جدول آمده، ترجمه شود.

۲- أَلَّا = أَنْ + لَا ۳- قِسْطٌ : عدل

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۳۱ تا ۵۳۴ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیات ۱ تا ۹ سوره «الرحمن» را کامل کنید.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- الرَّحْمَنُ ۱ عَلَّمَ الْقُرْآنَ ۲ خَلَقَ الْإِنْسَانَ ۳ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ۴

۲- الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ مُحْسَبَانِ ۵ : و ... با حساب و اندازه در نظم هستید.

۳- وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ ۶ :

۴- وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ ۷ :

۵- أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ۸ :

۶- وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ :

۷- وَلَا تَحْسِرُوا فِي الْمِيزَانِ ۹ : و در ... (وزن کردن و سنجیدن) کم و کاست نگذارید.

ج- از صفحه ۵۳۲ و ۵۳۳ قرآن کریم چند آیه یا عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای هر یک بنویسید.

د- یکی از پیام‌های زیبا و پرمعنای قرآن کریم که در سال‌های قبل نیز با آن آشنا شده‌اید، در صفحه ۵۳۳ قرآن کریم آمده است. این پیام را بیابید و همراه با معنای آن بنویسید. با دوستان خود گفت‌وگو کنید و ببینید که چه مطالب عمیق‌تری از این پیام دریافت می‌کنید.

نیکی جواب نیکی

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی

سورة الواقعة

ثُمَّ إِنَّكُمْ أَيْهَا الضَّالُّونَ الْمُكْذِبُونَ ﴿٥١﴾ لَأَكِلُونَ مِنْ شَجَرٍ
 مِنْ زَقُومٍ ﴿٥٢﴾ فَمَالِعُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ ﴿٥٣﴾ فَشَرِبُونَ عَلَيْهِ
 مِنَ الْحَمِيمِ ﴿٥٤﴾ فَشَرِبُونَ شُرْبَ الْهَيْمِ ﴿٥٥﴾ هَذَا نُزِّلَهُمْ
 يَوْمَ الدِّينِ ﴿٥٦﴾ نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ ﴿٥٧﴾
 أَفَرَأَيْتُمْ مَا تُمْنُونَ ﴿٥٨﴾ أَنْتُمْ تَخْلُقُونَهُ أَمْ نَحْنُ الْخَالِقُونَ ﴿٥٩﴾
 نَحْنُ قَدَرْنَا بَيْنَكُمْ الْمَوْتَ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ﴿٦٠﴾
 عَلَىٰ أَنْ نُبَدِّلَ أَمْثَالَكُمْ وَنُنشِئَكُمْ فِيمَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾
 وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْأَةَ الْأُولَىٰ فَلَوْلَا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾
 أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَ ﴿٦٣﴾ أَنْتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ ﴿٦٤﴾
 لَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ حُطَامًا فَظَلَمْتُمْ تَفَكَّهُونَ ﴿٦٥﴾ إِنَّا الْمَغْرَمُونَ ﴿٦٦﴾
 بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿٦٧﴾ أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ ﴿٦٨﴾
 ءَأَنْتُمْ أَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُزْنِ أَمْ نَحْنُ الْمُنزِلُونَ ﴿٦٩﴾ لَوْ نَشَاءُ
 لَجَعَلْنَاهُ أُجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ ﴿٧٠﴾ أَفَرَأَيْتُمُ النَّارَ الَّتِي تُورُونَ
 ﴿٧١﴾ ءَأَنْتُمْ أَنْشَأْتُمْ شَجَرَتَهَا أَمْ نَحْنُ الْمُنشِئُونَ ﴿٧٢﴾ نَحْنُ جَعَلْنَاهَا
 تَذَكُّرَةً وَمَتَاعًا لِلْمُقْوِينَ ﴿٧٣﴾ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٧٤﴾

خواندن در گروه

استماع و فردخوانی

الف وصل^۱

الف بدون حرکت در اول کلمه، الف وصل است. این الف در وسط جمله خوانده نمی‌شود؛ مانند:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ

الف وصل در ابتدای جمله، با حرکت مناسب خود خوانده می‌شود؛ مانند:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اُعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ

حرکت الف وصل^۲

۱- **فتحه:** در همه کلمات دارای «ال» مانند:

الْيَوْمَ ← الْيَوْمَ السَّجِدُونَ ← السَّجِدُونَ

۲- **ضمه:** در کلماتی که اولین حرکت آنها ضمه است، مانند:

اسْكُنُوا ← اسْكُنُوا ادْخُلُوا ← ادْخُلُوا

۳- **کسره:** در سایر موارد، مانند:

اصْبِرُوا ← اصْبِرُوا اتَّقُوا ← اتَّقُوا

شایان ذکر است بعد از شماره آیه و بعد از علامت وقف، حرکت الف وصل به شکل ریز نوشته شده است. مانند:

الْحَجَّ أَشْهُرَ مَعْلُومَاتِهِ انْظُرُوا إِلَى ثَمَرِهِ اقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ

حرکت الف وصل در ابتدای این کلمات را مشخص کنید:

فعلیت

استجیبوا اعدلوا اذکروا الرَّاكِعُونَ اثنا عشر

۱- الف وصل را همزه وصل نیز می‌نامند.

۲- این قواعد استثنا نیز دارد که غالباً در اول جمله نیست.

آموزش مفاهیم

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

می‌آشنامید ، می‌رویانید ، دیدید ، شکر می‌کنید ، می‌خواهیم ، کشاورز

رَدیف	کلمه	معنا	رَدیف	کلمه	معنا
۱	رَأَيْتُمْ	... ، دقت کردید	۴	نَشَاءُ	...
۲	تَزْرَعُونَ	... ، زراعت می‌کنید	۵	تَشْرَبُونَ	... ، می‌نوشید
۳	زارع	... ، رویاننده	۶	تَشْكُرُونَ	... ، سپاسگزاری می‌کنید

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

- ۱- أَفْرَأَيْتُمْ :
- ۲- ءَأَنْتُمْ :
- ۳- تَزْرَعُونَ :
- ۴- أَمْ نَحْنُ الزُّرْعُونَ :
- ۵- لَوْ نَشَاءُ :
- ۶- لَجَعَلْنَاهُ :
- ۷- نَحْنُ مَحْرُومُونَ :
- ۸- فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ :

نکته: گاهی بهتر است «اسم فاعل» یا «اسم مفعول» در جمله به صورت فعل معنا شود؛ مانند:

لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ : برای زکات انجام‌دهندگان هستند. ← زکات را می‌پردازند.

وَ مَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ : و ما برانگیخته شدگان نیستیم. ← و ما برانگیخته نمی‌شویم.

۱- اینجا بهتر است «زارعون» به صورت فعل مضارع (زراعت می‌کنیم، می‌رویانیم) معنا شود.

۲- فَلَوْ... : پس چرا...

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۳۵ تا ۵۳۷ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیات ۶۳ تا ۷۰ سوره واقعه را کامل کنید.

۱- أَفَرَعَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَ ﴿٦٣﴾ : به می‌کارید؟

۲- ءَأَنْتُمْ تَزْرَعُونَهَا أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ ﴿٦٤﴾ :

۳- لَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ حُطَامًا فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُونَ ﴿٦٥﴾ :

..... خُرد و خشک شده، و شما ناراحت و متعجب می‌شوید!

۴- إِنَّا لَ الْمُعْرَمُونَ ﴿٦٦﴾ : (و می‌گفتید) واقعا ما زیان کردیم.

۵- بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿٦٧﴾ :

۶- أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ ﴿٦٨﴾ :

۷- ءَأَنْتُمْ أَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُزْنِ أَمْ نَحْنُ الْمُنزِلُونَ ﴿٦٩﴾ :

..... آن را از ابر فرو فرستادید یا ما هستیم که آن را فرو می‌فرستیم.

۸- لَوْ نَشَاءُ جَعَلْنَاهُ أُجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ ﴿٧٠﴾ :

..... تلخ و شور،

ج- از صفحه ۵۳۷ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و آنها را همراه با معنای هر یک بنویسید.

د- از صفحه ۵۳۷ قرآن کریم، چند پیام قرآنی می‌توانید انتخاب کنید. یکی از آنها را همراه با معنا بنویسید.

پیام قرآنی

متن:

ترجمه:

تلخ و شیرین^۱

تمام رودهای بزرگ که آب شیرین دارند، وقتی به دریاها می‌ریزند، در کنار ساحل، دریایی از آب شیرین درست می‌کنند و آب‌های شور را به عقب می‌رانند. برخلاف انتظار اولیه، این دو دریا، به علت تفاوت درجه غلظت نمک، تا فاصله‌های دور با یکدیگر آمیخته نمی‌شوند و حتی رنگ این آب‌ها با هم متفاوت است. گویا در بین آنها حائل و مانعی قرار گرفته است که از درآمیختن آنها با یکدیگر جلوگیری می‌کند. این پدیده، سرمایه بزرگی است که انسان‌ها از زمان‌های قدیم با استفاده از آن زمین‌های بسیاری را آبیاری می‌کردند و زیر کشت درختان می‌بردند.

قرآن کریم از این شگفتی زیبا و پربرکت آفرینش در چندجا سخن گفته است.

وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ
وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَحِجْرًا مَحْجُورًا

و او کسی است که دو دریا را در کنار هم قرار داد؛ یکی گوارا و شیرین و دیگری شور و تلخ،
و در میان آنها حائل و مانعی قرار داد تا با هم مخلوط نشوند.

قرآن ۵۳

۱- برگرفته از تفسیر نمونه، جلد ۱۵، صفحه ۱۲۱ و جلد ۲۳، صفحه ۱۲۲

مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ ﴿١٩﴾ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ ﴿٢٠﴾

فَبِأَيِّ آءِ آءٍ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢١﴾

دو دریا را در حالی که با هم تماس دارند، در کنار هم قرار داد. در میان آن دو، حائل است که این دو با یکدیگر آمیخته و مخلوط نمی شوند.

پس کدام یک از نعمت های پروردگارتان را انکار می کنید؟!

الرحمن

طعم شیرین، رنگ روشن، چون قمر
طعم تلخ و رنگ مُظْلِمٌ^۱ همچو قار^۲
بر مثال آب دریا، موج موج

مولوی

بحر را نیمیش شیرین، چون شکر
نیم دیگر تلخ، همچون زهرمار
هر دو برهم می زنند از تحت و اوج^۳

۳- تحت و اوج: پایین و بالا

۲- قار: قیر، ماده سیاه رنگ

۱- مُظْلِمٌ: تاریک، سیاه

سورة الحديد

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ
وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ
فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَن يَنْصُرُهُ
وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٢٥﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا
وَإِبْرَاهِيمَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِمَا التُّبُوءَ وَالْكِتَابَ فَمِنْهُمْ
مُتَّبِعٌ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَسِقُونَ ﴿٢٦﴾ ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَارِهِم بِرُسُلِنَا
وَقَفَّيْنَا بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَآتَيْنَاهُ الْإِنْجِيلَ وَجَعَلْنَا
فِي قُلُوبِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ رَأْفَةً وَرَحْمَةً وَرَهَابَنِيَّةً ابْتَدَعُوهَا
مَا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ إِلَّا ابْتِغَاءَ رِضْوَانِ اللَّهِ فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ
رِعَايَتِهَا فَآتَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا مِنْهُمْ أَجْرَهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ
فَسِقُونَ ﴿٢٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَآمِنُوا بِرَسُولِهِ
يُؤْتِكُمْ كِفْلَيْنِ مِنْ رَحْمَتِهِ وَيَجْعَلْ لَكُمْ نُورًا تَمْشُونَ بِهِ
وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٨﴾ لَسَاءَ أَهْلُ الْكِتَابِ
الَّذِينَ يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ مِنَ فَضْلِ اللَّهِ وَأَبَّ الْفَضْلِ
بِعَدْلِ اللَّهِ يُوْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٢٩﴾

استماع و فردخوانی

خواندن در گروه

آموزش معانی

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

یاری می‌کند ، پیامبران ، فایده‌ها ، قدرتمند ، آهن

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
سختی	بَأْسٌ	۵	... ، جمع رَسُول	رُسُلٌ	۱
...	مَنَافِعُ	۶	دلایل روشن ، جمع بَيِّنَةٌ	بَيِّنَاتٌ	۲
...	يَنْصُرُ	۷	رفتار کند ... به، به‌پا دارد	يَقُومُ ... بِـ	۳
قوی ، ...	قَوِيٌّ	۸	...	حَدِيدٌ	۴

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

- ۱- أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا:
- ۲- بِالْبَيِّنَاتِ:
- ۳- أَنْزَلْنَا مَعَهُمْ:
- ۴- لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ:
- ۵- أَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ:
- ۶- بَأْسٌ شَدِيدٌ:
- ۷- مَنَافِعُ لِلنَّاسِ:
- ۸- لِيَعْلَمَ اللَّهُ:
- ۹- يَنْصُرُهُ:
- ۱۰- قَوِيٌّ عَزِيزٌ:

۱- گاهی «بِ» به صورت «با» معنا می‌شود. ۲- گاهی «شَدِيدٌ» به معنای «بسیار» است.
 ۳- در اینجا «يَعْلَمُ» به معنای «بشناسد» یا «مشخص کند» است.

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۳۸ تا ۵۴۱ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیه ۲۵ سوره حدید را کامل کنید.

۱- لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ :

۲- وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ :

۳- لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ :

۴- وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ :

۵- وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ :

و..... را که و در حالی که (خدا از دید او) نپنهان است.

۶- إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ :

ج- از صفحه ۵۳۸ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای هر یک بنویسید.

د- از آیات بالا، یک پیام قرآنی را که در سال‌های قبل با آن آشنا شده‌اید، بیابید و همراه با معنای آن در قسمت

پایین بنویسید. این پیام چه نکاتی را به ما متذکر می‌شود. در این باره با دوستان خود گفت‌وگو کنید.

همه جا با ما!

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی

سورة الحشر

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ
لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾
وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنْسَاهُمْ أَنْفُسَهُمْ أُولَئِكَ
هُمُ الْفٰسِقُونَ ﴿١٩﴾ لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ الْجَنَّةِ
أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفٰئِزُونَ ﴿٢٠﴾ لَو أَنزَلْنَا هَذَا الْقُرْءَانَ
عَلَى جَبَلٍ لَّرَأَيْتَهُ خٰشِعًا مُّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ
وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾
هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ
هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيمُ ﴿٢٢﴾ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ
الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ
الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحٰنَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٢٣﴾
هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنٰى
يُسَبِّحُ لَهُ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٤﴾

خواندن در گروه

استماع و فردخوانی

فصاحت تلفظ لام در لفظ جلاله «الله»

یکی از قواعد مهم فصاحت و تجوید، درشتی و نازکی تلفظ حروف و حرکات است. یک مورد مهم این قاعده، چگونگی تلفظ کلمه «الله» است.

اگر کلمه «الله» بعد از صدای بیاید، نازک و معمولی تلفظ می‌شود؛ مانند:

بِسْمِ اللَّهِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بِحَوْلِ اللَّهِ عِبَادِ اللَّهِ

ولی اگر بعد از صدای یا بیاید، به صورت درشت و پُر تلفظ می‌شود؛ مانند:

اللَّهُ اللَّهُمَّ وَاللَّهُ إِلَّا اللَّهُ هُوَ اللَّهُ سَمِعَ اللَّهُ

سُبْحَانَ اللَّهِ رَسُولُ اللَّهِ وَرَبِّيَ اللَّهُ رَحْمَةَ اللَّهِ

در حین خواندن آیات درس، مشخص کنید لام «الله» در کدام یک از جمله‌ها درشت و در کدام، نازک تلفظ می‌شود.

آموزش معانی

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

مساوی است ، نباشید ، شخص ، رستگار ، آتش ، فردا

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
نافرمان، گناهکار، منحرف	فاسِق	۵	... ، انسان	نَفْس	۱
...	یَسْتَوِی	۶	...	عَد	۲
...	نار	۷	...	لَا تَكُونُوا	۳
... ، موفق	فَائِز	۸	فراموش کردند	نَسُوا	۴

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

- ۱- اِتَّقُوا اللَّهَ :
- ۲- لِعَدِ :
- ۳- وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ :
- ۴- نَسُوا اللَّهَ :
- ۵- أُولَئِكَ هُمُ الْفٰسِقُونَ :
- ۶- لَا يَسْتَوِی :
- ۷- أَصْحَابُ النَّارِ :
- ۸- أَصْحَابُ الْجَنَّةِ :
- ۹- هُمُ الْفٰئِزُونَ :

۱- در اینجا بهتر است «هم» را به صورت «همان» ترجمه کنید.

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۴۲ تا ۵۴۸ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیات ۱۸ تا ۲۰ سورة حشر را کامل کنید.

۱- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ :

۲- وَلِتَنْظُرْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِـعَدُوِّ : و باید دقت کند هر ... را که از پیش می‌فرستد ...

۳- وَاتَّقُوا اللَّهَ :

۴- إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿۱۸﴾ :

۵- وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنسَاهُمْ أَنفُسَهُمْ :

..... پس (خدا) خود آنها را از یاد خودشان برد.

۶- أُولَئِكَ هُمُ الْفٰسِقُونَ ﴿۱۹﴾ :

۷- لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ الْجَنَّةِ :

۸- أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفٰئِزُونَ ﴿۲۰﴾ :

ج- از صفحه ۵۴۵ قرآن کریم چند عبارت آشنا یافته و همراه با معنای هر یک بنویسید.

د- در آیات پایانی سورة حشر (صفحه ۵۴۸) مجموعه‌ای از زیباترین اسم‌ها و صفت‌های خدای بزرگ آمده است. هر بخش از آنها را که دوست دارید به‌عنوان پیام قرآنی انتخاب کنید و همراه با معنا بنویسید. چه خوب است آیات ۱۸ تا ۲۴ سورة حشر را با توجه به معنا حفظ کنید و آنها را گاه به گاه بخوانید.

اللَّهُ

متن :

ترجمه :

یام قرآنی

پیرمرد شامی و امام سجاد علیه السلام

زمانی که اهل بیت امام حسین علیه السلام در حال اسارت به مرکز خلافت یزید در شام رسیدند، پیرمردی نزد آنان آمد و گفت: «خدا را شکر که با هلاکت مردان شما، یزید بر شما مسلط شد».

امام سجاد علیه السلام به او فرمود: ای پیرمرد آیا قرآن خوانده‌ای؟
پیرمرد گفت: آری

امام سجاد علیه السلام: آیا این آیه را در قرآن خوانده‌ای که:

قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ ۗ (بگو من هیچ پاداشی از شما برای رسالتم درخواست نمی‌کنم جز دوست داشتن نزدیکانم)

پیرمرد گفت: آری خوانده‌ام.

امام سجاد علیه السلام فرمود: آیا می‌دانی ما خویشان پیامبریم. آیا در سورهٔ اسراء این آیه را خوانده‌ای که:

وَأَاتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ ۗ (و حق نزدیکان را بپرداز)

پیرمرد گفت: آری

امام سجاد علیه السلام فرمود: ما «ذی القربی» و خویشان رسول خدا صلی الله علیه و آله هستیم.
آیا این آیه را خوانده‌ای که:

وَأَعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ... ۳

(بدانید هرگونه غنیمتی به دست آورید، خمس آن برای خدا و برای پیامبر و برای نزدیکان (پیامبر) است.)

پیرمرد: آری

امام سجاد علیه السلام فرمود: ما همان «ذی القربی» هستیم. آیا این آیه را خوانده‌ای:

إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا ۴

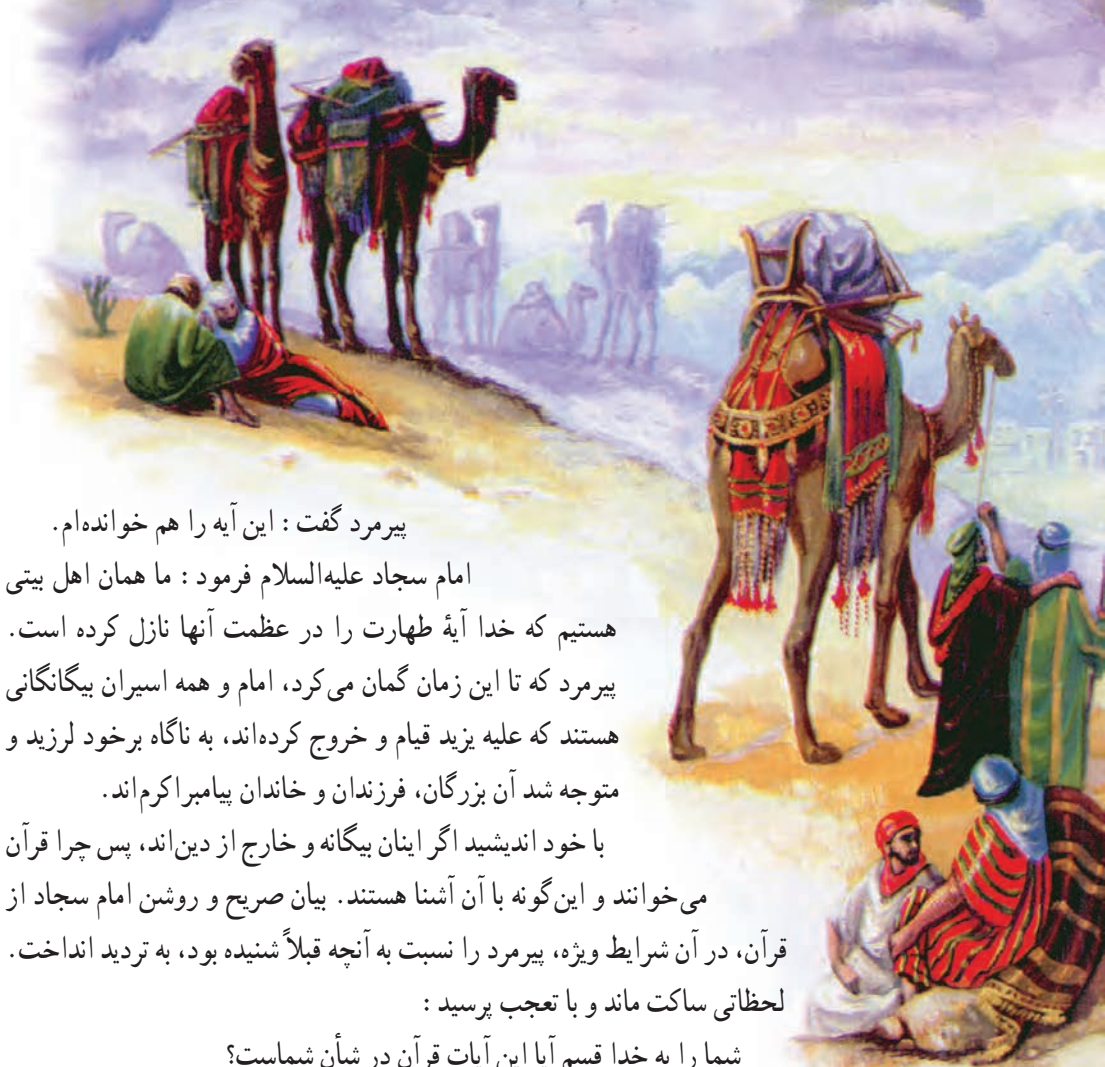
(خداوند می‌خواهد پلیدی و گناه را فقط از شما اهل بیت دور کند؛ و کاملاً شما را پاک سازد.)

۴- احزاب ۳۳

۳- انفال ۴۱

۲- اسراء ۲۶

۱- شوری ۲۳

پیرمرد گفت: این آیه را هم خوانده‌ام.
 امام سجاد علیه‌السلام فرمود: ما همان اهل بیتی
 هستیم که خدا آیه طهارت را در عظمت آنها نازل کرده است.
 پیرمرد که تا این زمان گمان می‌کرد، امام و همه اسیران بیگانگانی
 هستند که علیه یزید قیام و خروج کرده‌اند، به ناگاه بر خود لرزید و
 متوجه شد آن بزرگان، فرزندان و خاندان پیامبر اکرم‌اند.
 با خود اندیشید اگر اینان بیگانه و خارج از دین‌اند، پس چرا قرآن
 می‌خوانند و این‌گونه با آن آشنا هستند. بیان صریح و روشن امام سجاد از
 قرآن، در آن شرایط ویژه، پیرمرد را نسبت به آنچه قبلاً شنیده بود، به تردید انداخت.
 لحظاتی ساکت ماند و با تعجب پرسید:

شما را به خدا قسم آیا این آیات قرآن در شأن شماست؟

امام علیه‌السلام فرمود: به خدا قسم، به حق جدّم رسول الله صلی الله علیه و آله که این

آیات در حق ماست.

پیرمرد گریست و سر به سوی آسمان برداشت و گفت: خدا یا! از همه دشمنان آل محمد صلی الله علیه و آله
 بیزاری می‌جویم و از حرف‌هایی که زدم عذر می‌خواهم و خطاب به امام سجاد علیه‌السلام گفت: آیا توبه
 من قبول می‌شود؟

امام سجاد علیه‌السلام: آری. اگر توبه کنی خداوند قبول می‌کند و تو با ما هستی.

چون داستان این پیرمرد به گوش یزید رسید، دستور داد او را کشتند.^۱

۱- کتاب «هزار و یک حکایت قرآنی» نوشته محمد حسین محمدی به نقل از کتاب بحار الانوار جلد ۴۵

سورة الصَّفِّ

خواندن در گروه

استماع و فردخوانی

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعَى
إِلَى الْإِسْلَامِ ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٧﴾ يُرِيدُونَ
لِيُطْفَعُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكُفْرُونَ
﴿٨﴾ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ
عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ﴿٩﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا
هَلْ أَدْلَكُم عَلَىٰ تِجَارَةٍ تُنْجِيكُمْ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ ﴿١٠﴾ تَوَمَّنُونَ
بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ۖ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ
ذَلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١١﴾ يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ
وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَسْكِنٍ طَيِّبَةٍ
فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٢﴾ وَأُخْرَىٰ تُحِبُّونَهَا
نَصْرٌ مِنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ ۖ وَبَشِيرٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٣﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
ءَامَنُوا كُونُوا أَنْصَارَ اللَّهِ كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِّلْحَوَارِيِّينَ
مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ
فَأَمَّنت طَائِفَةٌ مِّنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَكَفَرَت طَائِفَةٌ
فَأَيَّدْنَا الَّذِينَ ءَامَنُوا عَلَىٰ عَدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ ﴿١٤﴾

آموزش معانی

فعالیت اول جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

جهاد و تلاش می کنید ، خانه ها ، ایمان می آورید ، نجات می دهد ، گناهان

ردیف	کلمه	معنا	ردیف	کلمه	معنا
۱	تُنَجِّي	...	۵	يَغْفِرُ	می آمرزد، می پوشاند
۲	تُؤْمِنُونَ	...	۶	ذُنُوبَ	... ، جمع ذَنْب
۳	تُجَاهِدُونَ	...	۷	مَسَاكِينَ	... ، جمع مَسْكَن
۴	كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ	می دانستید	۸	عَدَنَ	جاودان

فعالیت دوم معنای این ترکیب ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

- ۱- تِجَارَةٌ تُنَجِّیْكُمْ :
- ۲- تُوْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهِ :
- ۳- تُجَاهِدُوْنَ فِی سَبِيْلِ اللّٰهِ :
- ۴- بِاَمْوَالِكُمْ وَاَنْفُسِكُمْ :
- ۵- خَيْرٌ لَّكُمْ :
- ۶- اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ :
- ۷- يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ :
- ۸- يُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ :
- ۹- مَسْكِنٍ طَيِّبَةٍ :
- ۱۰- فِی جَنَّاتٍ عَدْنٍ :
- ۱۱- ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ :

۱- گاهی بهتر است «ب» به صورت «با» معنا شود.

۲- ترجمه این فعل، هم به صورت «بدانید» صحیح است و هم به صورت «می دانستید».

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۴۹ تا ۵۵۲ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیات ۱۰ تا ۱۲ سوره صف را کامل کنید.

۱- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا :

۲- هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ تِجَارَةٍ : راهنمایی کنم شما را ... ی که

۳- تُنَجِّجُكُمْ مِنَ عَذَابِ آلِمٍ ﴿۱۰﴾ :

۴- تُوْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ :

۵- ذَلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿۱۱﴾ : این

۶- يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ :

۷- تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ :

۸- وَمَسْكِنٍ طَيِّبَةٍ فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ :

۹- ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿۱۲﴾ :

ج- از صفحه ۵۵۲ قرآن کریم چند عبارت آشنا یافته، همراه با معنای هر یک بنویسید.

د- از صفحه ۵۵۲ قرآن کریم کدام عبارات را برای پیام قرآنی مناسب می‌دانید. پیامی را که برای مؤمنان مژده و بشارت است انتخاب و ترجمه کنید.

یاری خدا و پیروزی نزدیک

یام قرآنی

متن :

ترجمه :

سورة الجمعة

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩﴾ فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٠﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِجَارَةً أَوْ لَهْوًا انفَضُّوا إِلَيْهَا وَتَرَكُوكَ قَائِمًا قُلْ مَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ مِنَ اللَّهْوِ وَمِنَ التِّجَارَةِ وَاللَّهُ خَيْرُ الرَّزِقِينَ ﴿١١﴾

سورة المنافقون

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 إِذَا جَاءَكَ الْمُنَافِقُونَ قَالُوا نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللَّهِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَكَاذِبُونَ ﴿١﴾
 اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٣﴾ وَإِذَا رَأَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ أَجْسَامُهُمْ وَإِنْ يَقُولُوا تَسْمَعُ لِقَوْلِهِمْ كَانَتْهُمْ قُشُبٌ مُسَنَّدَةٌ يَحْسَبُونَ كُلَّ صِيحَةٍ عَلَيْهِمْ هُمُ الْعَدُوُّ فَاحْذَرْهُمْ قَاتَلَهُمُ اللَّهُ أَنْى يُؤْفَكُونَ ﴿٤﴾

نحوه خواندن نون ساکن و تنوین

نون ساکن در کلماتی مانند «مِنْهَج ، مُنْعِطِف ، انْحِلَال» به صورت معمولی و واضح خوانده می‌شود؛ ولی در کلماتی مانند «سَنْبِه ، پَنَكِه ، سَنَگ» در حرف بعدش خوانده می‌شود.

در کلمات قرآن نیز «نون ساکن» و «تنوین» نزدش حرف «أ ح خ ع غ هـ» به صورت معمولی و واضح تلفظ می‌شود؛ مانند :

أَنْعَمَتْ لِمَنْ حَمِيدَهُ كُفُّوا أَحَدٌ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ سَلَامٌ هِيَ

ولی نزد ۲۲ حرف دیگر، در حرف بعدش تلفظ می‌شود^۱. این نحوه تلفظ موجب قرائت زیبا و فصیح قرآن و نماز می‌شود؛ مانند :

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولَ اللَّهِ
وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ اَللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ
مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ خَيْرٌ لَكُمْ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ خَيْرٌ مِنَ اللَّهِ

به قرائت آیات درس از کتاب گویا گوش دهید و مشخص کنید که نون ساکن و تنوین، در چه کلماتی به صورت معمولی و در چه کلماتی، در حرف بعدش تلفظ می‌شود.

۱- قواعد مفصل نون ساکن و تنوین همراه با اصطلاحات اظهار، ادغام، اخفاء، قلب به میم، استثنائات و توضیحات کامل، در کتاب‌های علم قرائت و تجوید آمده است.

آموزش مفاهیم

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

خرید و فروش ، وقتی که ، رستگار می شوید ، ندا داده شد

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
تمام شد	قُضِيَتْ	۵	...	إِذَا	۱
پراکنده شوید	إِنْتَشِرُوا	۶	...	نُودِيَ	۲
بجوید ، طلب کنید	إِبْتَغُوا	۷	...	بِيعَ	۳
... ، موفق می شوید	تُفْلِحُونَ	۸	این ، آن	ذِكْكُمْ	۴

معنای این ترکیبها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

- ۱- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا :
- ۲- إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ :
- ۳- مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ :
- ۴- إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ :
- ۵- ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ :
- ۶- فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ :
- ۷- فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ :
- ۸- وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ :
- ۹- وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا :
- ۱۰- لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ^۲ :

۱- در اینجا کلمه «مِن» به صورت «در» معنا می شود.

۲- گاهی با توجه به کلماتی که قبل از فعل مضارع می آید، معنای فعل کمی تغییر می کند، به این تغییر توجه داشته باشید، مانند :

لِ + تَعْلَمُونَ : تا (برای اینکه) + می دانید ← تا بدانید

لَعَلَّكُمْ + تُفْلِحُونَ : تا (شاید، به این امید که) شما + موفق می شوید ← تا موفق شوید.

انس باقرآن در خانه

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۵۳ تا ۵۵۵ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه دو آیه ۹ و ۱۰ سورة جمعه را کامل کنید.

۱- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا :

۲- إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ :

۳- فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ : پس بشتابید

۴- وَذُرُوا الْبَيْعَ : ورها کنید

۵- ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩﴾ :

۶- فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ :

۷- وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا :

۸- لَعَلَّكُمْ تَفْلِحُونَ ﴿١٠﴾ :

ج- از صفحه ۵۵۵ قرآن کریم چند عبارت آشنا یافته، همراه با معنای هریک بنویسید.

د- در صفحه ۵۵۵ قرآن کریم کدام عبارت عزتمندان واقعی را معرفی می‌کند. این عبارت را به عنوان

پیام قرآنی انتخاب کرده و همراه با معنا بنویسید.

عزتمندان واقعی

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی

همه امت‌ها به‌ویژه یکتاپرستان عالم به پیروزی نهایی حق بر باطل ایمان و امید دارند. این وعده قطعی الهی در همه کتاب‌های آسمانی آمده است؛ اما در قرآن کریم از وضوح و روشنی بیشتری برخوردار است. برخی از این آیات چنین است.

موضوع	آیه
زمین میراث صالحان	<p>وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ</p> <p>قطعا در کتاب زبور پس از تورات نوشتیم که زمین را بندگان صالح من به ارث می‌برند.</p> <p>انبیاء ۱۰۵</p>
پیروزی مستضعفان	<p>وَرُيْدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتَضَعُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمُ آيَةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ</p> <p>و چنین خواسته‌ایم که بر مستضعفان زمین منت نهم و آنان را پیشوایان و وارثان زمین قرار دهیم.</p> <p>قصص ۵</p>
وعده الهی	<p>وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ</p> <p>خداوند به مؤمنان نیک کردار شما وعده داده است که آنها را در زمین به حکومت می‌رساند.</p> <p>نور ۵۵</p>
پیروزی نهایی اسلام	<p>هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ</p> <p>او کسی است که پیامبرش را با هدایت و دین حق فرستاد، تا آن را بر همه دین (ها) چیره کند، هرچند که مشرکان دوست نداشته باشند.</p> <p>صف ۹</p>

خداوند وعده داده است که حکومت در زمین به دست مؤمنان و صالحان خواهد رسید و به جای ظلم و ستم همه جا را عدل و داد فرا خواهد گرفت. این وعده الهی به دست آخرین حجت حق یعنی امام زمان (عج) تحقق می یابد.

ایمان به ظهور حضرت مهدی (عج) از یک سو پیروزی نهایی حق بر باطل را نوید می دهد و از سوی دیگر پشتوانه اعتقادی و قلبی محکمی برای مؤمنان است تا در فراز و نشیب تاریخ بشریت، ایمان و یقین آنها به شک و تردید مبدل نشود و در اوج مظلومیت از پایداری و حرکت در صراط مستقیم باز نمانند.

سورة التَّغَابِنِ

استماع و فردخوانی

خواندن در گروه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لَهُ الْمُلْكُ
 وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ
 فَمِنْكُمْ كَافِرٌ وَمِنْكُمْ مُؤْمِنٌ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ
 ﴿٢﴾ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَصَوَّرَكُمْ
 فَأَحْسَنَ صُورَكُمْ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿٣﴾ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
 بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٤﴾ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبُؤُا الَّذِينَ كَفَرُوا
 مِنْ قَبْلُ فَنَادَوْا بِالْأَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٥﴾
 ذَلِكَ بِأَنَّهُ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ
 فَقَالُوا أَبَشْرٌ يَهْدُونَنَا فَكَفَرُوا وَتَوَلَّوْا وَاسْتَغْنَى اللَّهُ
 وَاللَّهُ غَفِيٌّ حَمِيدٌ ﴿٦﴾ زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُبْعَثُوا
 قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ
 وَذَلِكَ عَلَىٰ اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧﴾ فَأَمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ
 وَالنُّورِ الَّذِي أَنْزَلْنَا وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٨﴾

آموزش معانی

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

توکل می‌کند ، اندازه ، قرار می‌دهد ، محل خروج

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
گمان می‌کند	يَحْتَسِبُ	۵	تقوا داشته باشد	يَتَّقِي (يَتَّقِي)	۱
...	يَتَوَكَّلُ	۶	...	يَجْعَلُ	۲
کافی است	حَسْبُ	۷	راه نجات ، ...	مَخْرَجٌ	۳
...	قَدْرٌ	۸	جا ، هرکجا	حَيْثُ	۴

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید^۱.

فعالیت دوم

۲- يَجْعَلُ لَهُ مَخْرَجًا:

۱- وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ:

۴- مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ:

۳- وَيَرْزُقُهُ:

۶- فَهُوَ حَسْبُهُ:

۵- وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ:

۸- لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا:

۷- قَدْ جَعَلَ اللَّهُ:

۱- تمام فعل‌های مضارع این عبارات به صورت مضارع التزامی معنا می‌شود؛ نه مضارع اخباری. به مثال‌های زیر دقت کنید.
مضارع اخباری: می‌داند، قرار می‌دهد، توکل می‌کنند، تقوا دارند.
مضارع التزامی: بداند، قرار دهد، توکل کند، تقوا داشته باشد.

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۵۶ تا ۵۶۱ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه این عبارات از سوره طلاق را کامل کنید. این قطعه یکی از زیباترین و پرمعناترین پیام‌های قرآنی است. سعی کنید این قطعه را حفظ کنید و آن را با توجه به معنای آن، در آغاز روز و پس از نمازهای خود بخوانید.

۱- وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا ﴿۲﴾ :

۲- وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ :

۳- وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ :

۴- إِنَّ اللَّهَ بِالْبَالِغِ أَمْرِهِ : ... کار و خواست خود را به انجام می‌رساند.

۵- قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا ﴿۳﴾ :

ج- با مراجعه به صفحه ۵۵۹ قرآن کریم، آیه ۱۱ سوره طلاق را به طور کامل ترجمه کنید. معنای کدام یک از کلمات این آیه را نمی‌دانید؟ آیا می‌توانید معنای این گونه کلمات را با توجه به سایر کلمات هر جمله، حدس بزنید.

د- در آیات صفحه ۵۵۷ چند پیام قرآنی آمده است؟ یکی از این پیام‌ها بیانگر هدایت خاص خداوند است. آن را یافته، همراه با ترجمه بنویسید.

هدایت الهی

متن :

ترجمه :

سورة الملک

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 تَبْرٰكُ الَّذِیْ بَیْـَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلٰی كُلِّ شَیْءٍ قَدِیْرٌ ﴿١﴾
 الَّذِیْ خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَیْوَةَ لَیَبْلُوْكُمْ اَیُّكُمْ
 اَحْسَنُ عَمَلًا ﴿٢﴾ وَهُوَ الْعَزِیْزُ الْغَفُوْرُ ﴿٣﴾ الَّذِیْ خَلَقَ سَبْعَ
 سَمُوْتٍ طِبَاقًا مَا تَرٰی فِی خَلْقِ الرَّحْمٰنِ مِنْ تَفُوْتٍ ﴿٤﴾
 فَاَرْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرٰی مِنْ فُطُوْرٍ ﴿٥﴾ ثُمَّ اَرْجِعِ الْبَصَرَ
 كَرَّتَیْنِ یَنْقَلِبْ اِلَیْكَ الْبَصَرُ خَاسِئًا وَهُوَ حَسِیْرٌ ﴿٦﴾
 وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمٰوٰتِ الدُّنْیَا بِمَصٰبِیْحٍ وَجَعَلْنٰهَا رُجُوْمًا
 لِلشَّیْطٰنِ ﴿٧﴾ وَاعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ السَّعِیْرِ ﴿٨﴾ وَلِلَّذِیْنَ
 كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ ﴿٩﴾ وَبِئْسَ الْمَصِیْرُ ﴿١٠﴾
 اِذَا الْقَوٰفِیْهَا سَمِعُوا لِهَا شَهِیْقًا وَهِيَ تَفُوْرٌ ﴿١١﴾ تَكَادَتْ مَیْزُ
 مِنْ الْغَیْظِ ﴿١٢﴾ كَلَّمَا الْقِیَ فِیْهَا فَوْجٌ سَاَلَهُمْ خَزَنَتُهَا
 اَلَمْ یَاْتِكُمْ نَذِیْرٌ ﴿١٣﴾ قَالُوْا بَلٰی قَدْ جَاءَنَا نَذِیْرٌ فَكَذَّبْنَا
 وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللّٰهُ مِنْ شَیْءٍ اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا فِی ضَلٰلٍ كَبِیْرٍ ﴿١٤﴾
 وَقَالُوْا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ اَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِیْ اَصْحٰبِ السَّعِیْرِ ﴿١٥﴾

استماع و فردخوانی

مخبراندن در گروه

آموزش معانی

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

می شنیدیم ، دست ، اندیشه و درک می کنیم ، یا ، مرگ

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
گوش شنوا داشتیم ، ...	كُنَّا نَسْمَعُ	۵	... ، جمع : آیدی	يَد	۱
...	أَوْ	۶	...	مَوْت	۲
...	نَعْقِلُ	۷	می آزماید	يَبْلُو	۳
دوزخ ، آتش فروزان	سَعِير	۸	کدام ، کدام یک	أَيُّ	۴

معنای این ترکیب ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

۲- خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ:

۱- بِيَدِهِ الْمُلْكُ:

۴- أَيُّكُمْ:

۳- لِيَبْلُوَكُمْ:

۶- لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ:

۵- الْعَزِيزُ الْغَفُورُ:

۸- مَا كُنَّا:

۷- أَوْ نَعْقِلُ:

۹- أَصْحَابِ السَّعِيرِ:

۱- در اینجا «نَعْقِلُ» را به صورت ماضی استمراری معنا کنید؛ یعنی: (كُنَّا) نَعْقِلُ: اندیشه و درک می کردیم

۲- در اینجا «ما» نافی است؛ یعنی فعل پس از خود را منفی می کند.

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۶۲ تا ۵۶۷ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیات اول و دوم و نیز آیه ۱ تا ۱۰ سورة ملک را کامل کنید.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- تَبْرَكَ الَّذِي يَدِيهِ الْمُلْكُ :

۲- وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿۱﴾ :

۳- الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ :

۴- لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا :

۵- وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿۲﴾ :

۶- وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ :

۷- مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ ﴿۱﴾ :

ج- از صفحه ۵۶۳ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و معنای هریک را همراه آن بنویسید.

د- در صفحه ۵۶۴ قرآن کریم در آیه مشهوری، پیامبر اکرم به داشتن صفت بسیار ارزشمندی توصیف شده است. این آیه را بیابید و به عنوان پیام قرآنی، همراه با معنای آن بنویسید. خوب است این آیه را حفظ کنید. ما در این ویژگی چه نسبتی با پیامبر خود داریم؟ مولوی در تمثیل زیبایی می گوید :

شیر را، بچه همی ماند به او تو به پیغمبر چه می مانی، بگو

انسانی با برترین اخلاق

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی

هَيَاهُت مِنَّا الذِّلَّةُ

قرآن کریم عزت را فقط از آن خدا، پیامبر و مؤمنان می‌داند. مسلمانان با این آموزه الهی سخت‌ترین روزهای زندگی را پشت سر گذاشتند و با صبر و پایداری در راه حق، در برابر دشمنان خدا و دشمنان مردم به پیروزی رسیدند. برخی از این آموزه‌های قرآنی چنین است:

آیات	آموزه
<p>وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ</p> <p>منافقون ۸</p>	<p>عزتمندان واقعی</p>
<p>وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا</p> <p>هرگز خداوند مؤمنان را تحت سلطه کافران قرار نمی‌دهد.</p> <p>نساء ۱۴۱</p>	<p>حفظ استقلال</p>
<p>يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَنصُرُوا اللَّهَ يَنصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ</p> <p>محمد ۷</p>	<p>پایداری و ثبات قدم</p>

حماسه حضرت امام حسین علیه السلام و یارانش، اوج عزتمندی پیروان حق در برابر ذلت اهل باطل در تاریخ اسلام بوده است. این چنین بود که اسلام محمدی توانست در برابر کفر و نفاق اموی پیروز شود و ماندگار ماند.

انقلاب اسلامی مردم ایران نیز با رهبری امام خمینی و الگوگیری از نهضت حسینی در برابر ظلم و نفاق به پیروزی رسید و پس از یورش ظالمان و مستکبران، مردم مسلمان ایران توانستند در هشت سال دفاع مقدس با بهره‌مندی از آموزه‌های قرآنی و پایداری و استقامت، از انقلاب اسلامی و کشور خود دفاع کنند.

سروده‌های شاعران مسلمان ایرانی در طول دفاع مقدس که شور و ایمان رزمندگان اسلام را دوچندان می‌کرد همه برگرفته از آموزه‌های قرآنی بود و هنوز نیز آن نواهای حماسه‌آفرین، حرکت و عزت می‌آفریند.

نواهای به یادماندنی حاج صادق آهنگران با آن صدای گرم و دلنشین، رزمندگان را به وجد می‌آورد و حماسه‌ها و پیروزی‌های شگفت‌آوری را زمینه‌ساز می‌شد. از میان این سروده‌ها، شعر زیبای «هیئات منا الذّٰله» سروده حاج حبیب‌الله معلمی، شاعر بسیاری از نواهای گرم و شورآفرین آهنگران، در تاریخ دفاع مقدس جایگاه خاصی دارد.

هیئات منالذلة هیئات منالذلة

ما باوران قرآن در راه عشق و ایمان بگذشته ایم از جان
ما عاشق حسینیم از آن به شور و شینیم مشتاق کاظمینیم

هیئات منالذلة هیئات منالذلة

در آسمان و دریا در کوهسار و صحرا طوفنده ایم هرجا
با قدرت و شجاعت گوئیم با صراحت یا فتح یا شهادت

هیئات منالذلة هیئات منالذلة

ما پیروان زهرا آماده ایم و بریا حق وعده داده ما را
دشمن کجا تواند ما را عقب براند باید جهان بداند

هیئات منالذلة هیئات منالذلة

خوب است این نوای گرم را با همکاری دبیر محترم خود تهیه و در کلاس پخش کنید.

درس دهم

جلسه اول

سورة نوح

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 اِنَّا اَرْسَلْنَا نُوْحًا اِلَى قَوْمِهٖۙ اَنْ اَنْذِرْ قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ
 اَنْ يَّاتِيَهُمْ عَذَابٌ اَلِیْمٌ ﴿۱﴾ قَالَ یُقَوْمِ اِنِّیْ لَكُمْ نَذِیْرٌ
 مُّبِیْنٌ ﴿۲﴾ اِنْ اَعْبُدُوْا اللّٰهَ وَاتَّقَوْهُ وَاَطِیْعُوْنَ ﴿۳﴾
 یَغْفِرْ لَكُمْ مِنْ ذُنُوْبِكُمْ وِیُؤَخِّرْكُمْ اِلَىٰ اَجَلٍ مُّسَمًّی
 اِنَّ اَجَلَ اللّٰهِ اِذَا جَآءَ لَا یُؤَخَّرُ لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿۴﴾
 قَالَ رَبِّ اِنِّیْ دَعَوْتُ قَوْمِی لَیْلًا وَنَهَارًا ﴿۵﴾ فَلَمْ یَزِدْهُمْ
 دُعَآئِیْ اِلَّا فِرَارًا ﴿۶﴾ وَاِنِّیْ كَلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ
 جَعَلُوْا اَصَابِعَهُمْ فِیْ اُذَانِهِمْ وَاسْتَعْشَوْا ثِیَابَهُمْ وَاصْرَوْا
 وَاسْتَكْبَرُوْا السِّتْکِبَارًا ﴿۷﴾ ثُمَّ اِنِّیْ دَعَوْتُهُمْ جَهَارًا ﴿۸﴾
 ثُمَّ اِنِّیْ اَعْلَنْتُ لَهُمْ وَاَسْرَرْتُ لَهُمْ اِسْرَارًا ﴿۹﴾
 فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوْا رَبِّكُمْ اِنَّهٗ كَانَ غَفَّارًا ﴿۱۰﴾
 یُرْسِلِ السَّمَآءَ عَلَیْكُمْ مِدْرَارًا ﴿۱۱﴾ وَیُمِدِّدْكُمْ بِاَمْوَالٍ
 وَبَنِیْنَ وَیَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّتٍ وَیَجْعَلْ لَكُمْ اَنْهَارًا ﴿۱۲﴾
 مَا لَكُمْ لَا تَرْجُوْنَ لِلّٰهِ وَقَارًا ﴿۱۳﴾ وَقَدْ خَلَقَكُمْ اَطْوَارًا ﴿۱۴﴾

استماع و فردخوانی

خواندن در گروه

آیاتی از صفحات ۵۷۰ و ۵۷۱ قرآن کامل

آموزش معایم

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

به تأخیر می اندازد ، هشدار ده ، داخل شده به

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
... ، وارد شده به	دَخَلَ	۴	...	أَنْذِرُ	۱
نیفزای، زیاد نکن	لَا تَزِدْ	۵	می آید	يَأْتِي	۲
هلاکت ، نابودی	تَبَارَ	۶	... ، مهلت می دهد به	يُؤَخِّرُ	۳

معنای این ترکیب ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

- ۱- اِنَّا اَرْسَلْنَا نُوْحًا :
- ۲- اَنْ اَنْذِرِ قَوْمَكَ :
- ۳- اَنْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ :
- ۴- قَالَ يٰقَوْمِ :
- ۵- اِنْ اَعْبُدُوا اللّٰهَ :
- ۶- وَاَتَّقُوْهُ :
- ۷- وَاَطِيعُوْنَ :
- ۸- يَغْفِرْ لَكُمْ مِنْ ذُنُوْبِكُمْ :
- ۹- وَيُؤَخِّرْكُمْ اِلَىٰ اَجَلٍ مُّسَمًّى :
- ۱۰- لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ :
- ۱۱- رَبِّ اغْفِرْ لِيْ وَلِوَالِدَيَّ :
- ۱۲- وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِيْ مُؤْمِنًا :
- ۱۳- وَلِلْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنَاتِ :
- ۱۴- وَلَا تَزِدِ الظّٰلِمِيْنَ اِلَّا تَبَارًا :

۱- گاهی کسره نماینده ضمیر «ی» است؛ مانند: يُقَوْمُ = یا قومی؛ أَطِيعُونَ = اطیعونی

۲- در اینجا «مؤمناً» را «با ایمان» معنا کنید.

۳- «الی» در اینجا به معنای «تا» است.

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۶۸ تا ۵۷۳ قرآن کریم را بخوانید.

ب- آیات اول تا چهارم و آیه آخر سوره نوح را ترجمه کنید.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

۱- اِنَّا اَرْسَلْنَا نُوحًا اِلٰی قَوْمِهٖ :

۲- اَنْ اَنْذِرَ قَوْمَكَ :

۳- مِنْ قَبْلِ اَنْ يَّاتِيَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۱﴾ :

۴- قَالَ يٰقَوْمِ اِنِّیْ لَكُمْ نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿۲﴾ :

۵- اِنْ اَعْبُدُوْا اللّٰهَ وَاتَّقَوْهُ وَاَطِيعُوْنَ ﴿۳﴾ :

۶- یَغْفِرْ لَكُمْ مِنْ ذُنُوْبِكُمْ :

۷- وَیُؤَخِّرْكُمْ اِلٰی اَجَلٍ مُّسَمًّیٍ :

۸- اِنَّ اَجَلَ اللّٰهِ اِذَا جَاءَ لَا یُؤَخَّرُ لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿۴﴾ :

تأخیر نمی افتد.

...

۹- رَبِّ اغْفِرْ لِيْ وَلِوَالِدَیَّ :

۱۰- وَلِمَنْ دَخَلَ بَیْتِیْ مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِیْنَ وَالْمُؤْمِنَاتِ :

۱۱- وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِیْنَ اِلَّا تَبَارًا ﴿۴۸﴾ :

ج- از صفحه ۵۷۱ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت آشنا بیابید و معنای هریک را همراه آن بنویسید.

د- در صفحه ۵۷۱ قرآن کریم یک دعای زیبا آمده است. آن را همراه با معنا بنویسید و سعی کنید این دعای قرآنی را حفظ کنید و در قنوت نماز بخوانید.

درخواست آمرزش!

متن :

ترجمه :

سورة المزمّل

خواندن در گروه

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 یٰۤاَیُّهَا الْمُزْمَلُ ﴿۱﴾ قُمْ لَیْلَ الْاَقْلِیْلَا ﴿۲﴾ نِصْفَهٗ اَوِ اِنْقَصْ
 مِنْهُ قَلِیْلًا ﴿۳﴾ اَوْزِدْ عَلَیْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْءَانَ تَرْتِیْلًا ﴿۴﴾ اِنَّا
 سَنُلْقِیْ عَلَیْكَ قَوْلًا ثَقِیْلًا ﴿۵﴾ اِنَّ نَاشِئَةَ الْیْلِ هِیْ اَشَدُّ وَطْءًا
 وَاَقْوَمُ قِیْلًا ﴿۶﴾ اِنَّ لَكَ فِی النَّهَارِ سَبْحًا طَوِیْلًا ﴿۷﴾ وَاذْكُرْ اِسْمَ
 رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ اِلَیْهِ تَبْتِیْلًا ﴿۸﴾ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا اِلٰهَ
 اِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وِكِیْلًا ﴿۹﴾ وَاصْبِرْ عَلٰی مَا یَقُولُوْنَ وَاهْجُرْهُمْ
 هَجْرًا جَمِیْلًا ﴿۱۰﴾ وَذَرْنِیْ وَالْمُكٰذِبِیْنَ اُولِی النَّعْمَةِ وَمَهِّلْهُمْ
 قَلِیْلًا ﴿۱۱﴾ اِنَّ لَدِیْنَا اَنْكَالَ وَّجَحِیْمًا ﴿۱۲﴾ وَطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ
 وَعَذَابًا اَلِیْمًا ﴿۱۳﴾ یَوْمَ تَرْجُفُ الْاَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ
 كَثِیْبًا مَّهِیْلًا ﴿۱۴﴾ اِنَّا اَرْسَلْنَا اِلَیْكُمْ رَسُوْلًا شَهِدًا عَلَیْكُمْ
 كَمَا اَرْسَلْنَا اِلَیْ فِرْعَوْنَ رَسُوْلًا ﴿۱۵﴾ فَعَصٰی فِرْعَوْنُ الرَّسُوْلَ
 فَاَخَذْنٰهُ اَخْذًا وَّیْبِلًا ﴿۱۶﴾ فَكِیْفَ تَتَّقُوْنَ اِنْ كَفَرْتُمْ یَوْمًا
 یَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِیْبًا ﴿۱۷﴾ السَّمَاءُ مُنْفَطِرٌ بِهٖ كَانَ وَعْدُهُ مَفْعُوْلًا
 ﴿۱۸﴾ اِنَّ هٰذِهِ تَذْكِرَةٌ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذْ اِلَی رَبِّهِ سَبِیْلًا ﴿۱۹﴾

استماع و فردخوانی

آموزش معانی

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

طولانی ، نیم ، بگیر ، اندک ، یادکن ، کم

معنا	کلمه	ردیف
کار و تلاش	سَبَح	۶
... ، بسیار	طَوِيل	۷
...	أَذْكَرُ	۸
... ، قرار بده	إِتَّخَذَ	۹

معنا	کلمه	ردیف
برخیز، به پاخیز	قُم	۱
... ، ...	قَلِيل	۲
... ، نصف	نِصْف	۳
آرام و با دقت بخوان	رَتِّل	۴
سنگین ، گرانبار ، با ارزش	ثَقِيل	۵

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

- ۱- قُمِ اللَّيْلَ :
- ۲- إِلَّا قَلِيلًا :
- ۳- نِصْفَهُ :
- ۴- وَرَتَّلِ الْقُرْآنَ :
- ۵- قَوْلًا ثَقِيلًا :
- ۶- إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ :
- ۷- سَبْحًا طَوِيلًا :
- ۸- وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ :
- ۹- رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ :
- ۱۰- فَاتَّخِذْهُ وَكَيْلًا :

الف - هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۷۴ تا ۵۸۰ قرآن کریم را بخوانید.

ب - ترجمه آیات اول تا نهم سوره مزمل را کامل کنید.

۱- يَا أَيُّهَا الْمُزْمَلُ ﴿١﴾ قُمْ أَيْلَ الْإِلَّا قَلِيلًا ﴿٢﴾ : جامه به خود بپچیده *

۲- نِصْفَهُ ۚ أَوْ أَنْصُصْ مِنْهُ قَلِيلًا ﴿٢﴾ : یا اندکی از آن کم کن،

۳- أَوْزِدْ عَلَيْهِ ۖ وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا ﴿٤﴾ : یا بر آن بیفزای و کاملاً

۴- إِنَّا سَأَلْنَاكَ عَلَيكَ قَوْلًا ثَقِيلًا ﴿٥﴾ : نازل خواهیم کرد

۵- إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْأً وَأَقْوَمُ قِيلاً ﴿٦﴾ : قطعاً عبادت در شب استوارتر، خالصانه‌تر و از

غزش دورتر است.

۶- إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا ﴿٧﴾ :

۷- وَادْكُرْ اسْمَ رَبِّكَ ۖ وَتَبَتَّلْ إِلَيْهِ تَبْتِيلًا ﴿٨﴾ : و تنها به او دل ببند.

۸- رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ :

۹- فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا ﴿٩﴾ :

ج - از صفحه ۵۷۵ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای هریک بنویسید.

د - از صفحه ۵۷۴ یا ۵۷۵ یکی از دو پیامی را که در سال‌های قبل با آن آشنا شده‌اید و درباره انس با قرآن کریم

است یافته، و همراه با معنا بنویسید.

انس با قرآن کریم

پیام قرآنی

متن :

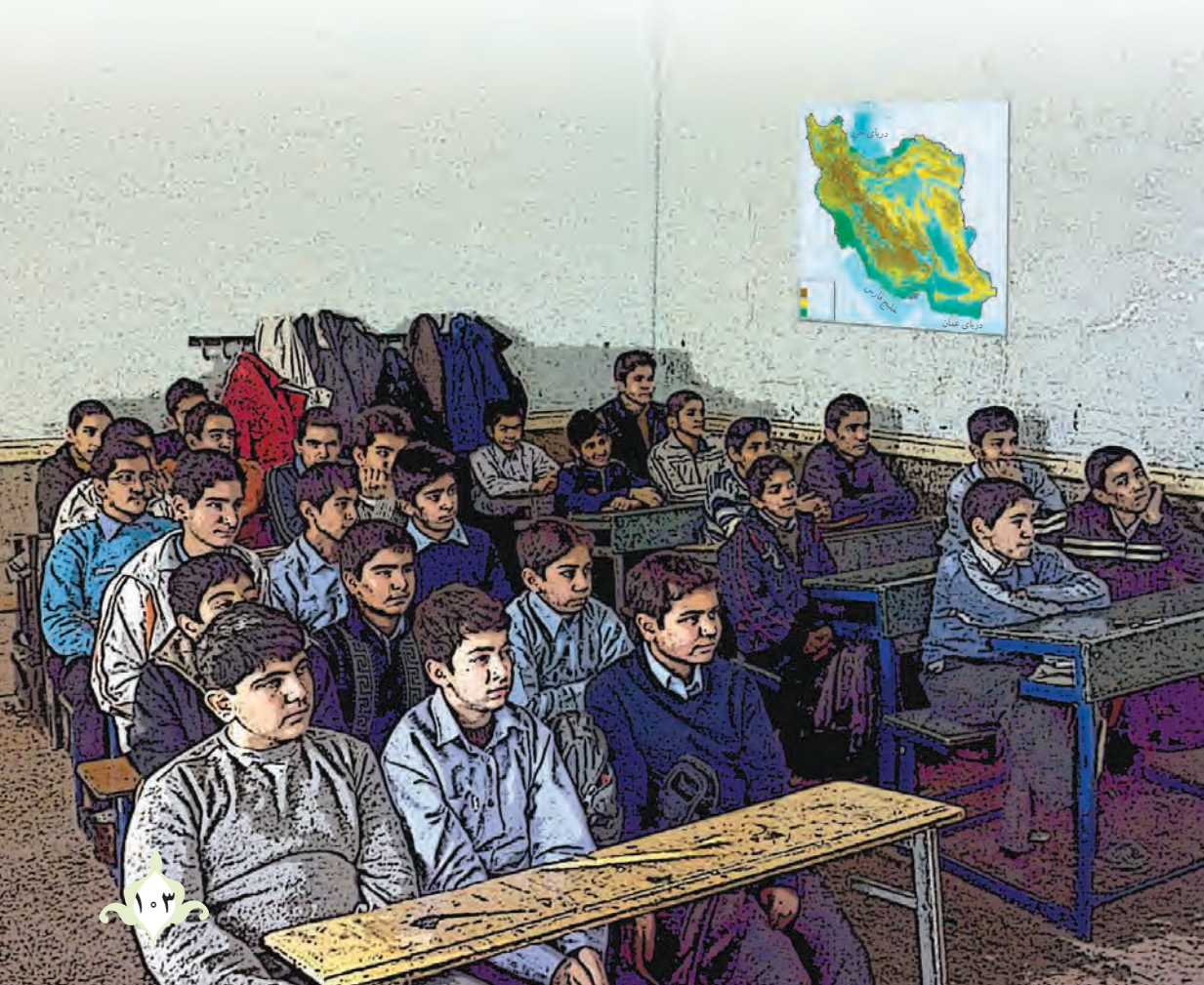
ترجمه :

از معلم زبان، آموختیم

در مدرسه‌ای قرآن تدریس می‌کردم. در یکی از کلاس‌ها دانش‌آموزان توجه بیشتری به درس داشتند و هنگام تلاوت قرآن با سکوت و احترام خاصی گوش می‌دادند. روزی در زنگ تفریح، یکی از دانش‌آموزان را صدا کردم و از او پرسیدم: چرا کلاس شما هنگام تلاوت قرآن این قدر آرام و ساکت است؟ او گفت: در سال قبل، زنگ زبان ما وقتی بود که شما در کلاس کنار ما، قرآن داشتید. هرگاه شما یا

یکی از دانش‌آموزان قرآن را با صدای بلند تلاوت می‌کردید و صدایتان در کلاس ما شنیده می‌شد، دبیر درس انگلیسی این آیه را می‌خواند :

وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا
لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

و هنگامی که قرآن خوانده می‌شود پس به آن گوش دهید و ساکت باشید؛

تا مورد رحمت قرار گیرید.

آعراف ۲۰۴

و آنگاه خود ساکت می‌شد و تا پایان قرائت قرآن تدریس را متوقف می‌کرد و به دنبال وی نیز همه کلاس ساکت می‌شدند. این چنین است که دانش‌آموزان به تدریج چه در کلاس و چه در جای دیگر، هنگام شنیدن تلاوت قرآن، با احترام خاصی ساکت می‌شوند و به قرائت قرآن گوش می‌دهند^۱.

۱- برگرفته از مجله ماهنامه بشارت شماره ۱۳.

سورة النَّبَا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ ﴿١﴾ عَنِ النَّبَاِ الْعَظِيمِ ﴿٢﴾ الَّذِي هُمْ فِيهِ
 مُخْتَلِفُونَ ﴿٣﴾ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ﴿٤﴾ ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ﴿٥﴾
 أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهْدًا ﴿٦﴾ وَالْجِبَالَ أَوْتَادًا ﴿٧﴾ وَخَلَقْنَاهُ
 أَزْوَاجًا ﴿٨﴾ وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُباتًا ﴿٩﴾ وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا ﴿١٠﴾
 وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا ﴿١١﴾ وَبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ﴿١٢﴾
 وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَاجًا ﴿١٣﴾ وَأَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاءً
 ثَبَّاجًا ﴿١٤﴾ لِنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَنَبَاتًا ﴿١٥﴾ وَجِئْتِ الْفَافَا ﴿١٦﴾
 إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيقَاتًا ﴿١٧﴾ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَتَأْتُونَ
 أَفْوَاجًا ﴿١٨﴾ وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوابًا ﴿١٩﴾ وَسُيِّرَتِ الْجِبَالُ
 فَكَانَتْ سَرَابًا ﴿٢٠﴾ إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ﴿٢١﴾ لِلطَّغْيِينِ مَثَابًا
 ﴿٢٢﴾ لَبِثِينَ فِيهَا أَحْقَابًا ﴿٢٣﴾ لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا
 ﴿٢٤﴾ إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا ﴿٢٥﴾ جَزَاءً وَفِاقًا ﴿٢٦﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا
 لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ﴿٢٧﴾ وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَابًا ﴿٢٨﴾ وَكُلَّ شَيْءٍ
 أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا ﴿٢٩﴾ فَذُوقُوا فَلَنْ نَزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ﴿٣٠﴾

استماع و فردخوانی

خواندن در گروه

آموزش مفاهیم

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

زندگی ، از چه ، قرار ندادیم

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
محل آرامش و استراحت	مِهَاد	۵	...	عَمَّ (عَن + مَا)	۱
گونه‌ها و شکل‌ها (ی مختلف)، جمع زَوْج	أَزْوَاج	۶	هرگز چنین نیست	كَلَّا	۲
آسایش و آرامش	سُبَات	۷	سپس ، بازهم	ثُمَّ	۳
کسب و کار، ...	مَعَاش	۸	...	لَمْ نَجْعَلْ	۴

همان‌طور که در درس عربی آموخته‌اید، هرگاه «سَد» یا «سَوْفَ» قبل از فعل مضارع بیاید، فعل به صورت آینده معنا می‌شود، مانند:
يَعْلَمُ: می‌داند ← سَيَعْلَمُ: خواهد دانست

فعالیت دوم

۲- كَلَّا سَيَعْلَمُونَ:

۱- التَّبَا الْعَظِيمِ:

۴- خَلَقْنَاكُمْ:

۳- لَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ:

۶- فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ:

۵- سَنَكْتُبُ مَا قَالُوا:

۷- سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا:

انس باقرآن درخاز

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۸۰ تا ۵۸۵ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیات اول تا یازدهم سوره نبا را کامل کنید.

۱- عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ: ... از یکدیگر می‌پرسند؟ ۲- عَنِ النَّبِيِّ الْعَظِيمِ:

۳- الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ: که ... اختلاف دارند.

۴- كَلَّا سَيَعْلَمُونَ: ۵- كَلَّا سَيَعْلَمُونَ:

۶- أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهْدًا:

۷- وَالْجِبَالِ أَوْتَادًا: و ... را وسیله استقرار و پایداری (زمین).

۸- وَخَلَقْنَاكُمْ أَزْوَاجًا: ۹- وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا: برای

۱۰- وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا: ۱۱- وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا: برای

ج- از صفحه ۵۸۱ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای هریک بنویسید.

د- راز جاودانگی شعر و ادب فارسی از آن روست که ترجمان زیبا و لطیف بسیاری از معارف حکیمانه قرآن

کریم است. سعدی شاعر بزرگ ایرانی چنین گفته است:

پرهیزکار باش که دادار آسمان فردوس جای مردم پرهیزکار کرد

به نظر شما کدام آیات صفحه ۵۸۴ قرآن کریم الهام‌بخش این شعر سعدی است؟

جایگاه پرهیزکاران

متن:

ترجمه:

پیام قرآنی

سورة الغاشية

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

هَلْ أَتٰكَ حَدِیْثُ الْغَاشِیَةِ ۝۱ وَجُوهُ یَوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ
 ۝۲ عَامِلَةٌ نَّاصِبَةٌ ۝۳ تَصَلٰی نَارًا حَامِیَةً ۝۴ تُسْقٰی مِنْ عَیْنٍ
 ۝۵ اَنِیَّةٍ ۝۶ لَیْسَ لَهُمْ طَعَامٌ اِلَّا مِنْ ضَرِیْعٍ ۝۷ لَا یُسْمِنُ
 ۝۸ وَلَا یُغْنٰی مِنْ جَوْعٍ ۝۹ وَجُوهُ یَوْمَئِذٍ نَاعِمَةٌ ۝۱۰ لَسَعِیْهَا
 ۝۱۱ رَاضِیَةٌ ۝۱۲ فِی جَنَّةٍ عَالِیَةِ ۝۱۳ لَا تَسْمَعُ فِیْهَا لَاجِیَةً ۝۱۴
 ۝۱۵ فِیْهَا عَیْنٌ جَارِیَةٌ ۝۱۶ فِیْهَا سُرُرٌ مَّرْفُوعَةٌ ۝۱۷ وَاَكْوَابٌ
 ۝۱۸ مَوْضُوعَةٌ ۝۱۹ وَنَمَارِیْقٌ مَّصْفُوفَةٌ ۝۲۰ وَزَرَاطٌ مَبْثُوثَةٌ
 ۝۲۱ اَفَلَا یَنْظُرُوْنَ اِلٰی الْاِبْلِ كَیْفَ خُلِقَتْ ۝۲۲
 ۝۲۳ وَاِلٰی السَّمٰوٰتِ كَیْفَ رُفِعَتْ ۝۲۴ وَاِلٰی الْجِبَالِ كَیْفَ
 ۝۲۵ نُسِبَتْ ۝۲۶ وَاِلٰی الْاَرْضِ كَیْفَ سُطِحَتْ ۝۲۷ فَذَكِّرْ
 ۝۲۸ اِنَّمَا اَنْتَ مُذَكِّرٌ ۝۲۹ لَسْتَ عَلَيْهِمْ بِمُصِیْطِرٍ ۝۳۰
 ۝۳۱ الْاٰمِنِ تَوَلٰی وَكَفَرَ ۝۳۲ فِیَعَذِّبُهُ اللّٰهُ الْعَذَابَ الْاَكْبَرَ
 ۝۳۳ اِنَّ الْیٰنَا اِیَابَهُمْ ۝۳۴ ثُمَّ اِنَّ عَلَیْنَا حِسَابَهُمْ ۝۳۵

خواندن در گروه

استماع و فردخوانی

آموزش معانی

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

خلق شد ، چگونه ، می بینند ، گسترده شد ، شتر

معنا	کلمه	ردیف
برافراشته شد	رُفِعَتْ	۵
برپا شد	نُصِبَتْ	۶
... ، هموار شد	سُطِحَتْ	۷

معنا	کلمه	ردیف
... ، دقت می کند	يَنْظُرُونَ	۱
...	إِلَى	۲
...	كَيْفَ	۳
...	خُلِقَتْ	۴

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

- ۱- أَفَلَا يَنْظُرُونَ:
- ۲- إِلَى الْإِبِلِ:
- ۳- كَيْفَ خُلِقَتْ:
- ۴- وَالْإِلَى السَّمَاءِ:
- ۵- كَيْفَ رُفِعَتْ:
- ۶- وَالْإِلَى الْجِبَالِ:
- ۷- كَيْفَ نُصِبَتْ:
- ۸- وَالْإِلَى الْأَرْضِ:
- ۹- كَيْفَ سُطِحَتْ:

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۸۶ تا ۵۹۲ قرآن کریم را بخوانید.

ب- آیات ۱۷ تا ۲۰ سوره غاشیه را ترجمه کنید.

۱- أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ﴿١٧﴾ :

۲- وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ ﴿١٨﴾ :

۳- وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ﴿١٩﴾ :

۴- وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ ﴿٢٠﴾ :

ج- از صفحه ۵۸۷ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای هریک بنویسید.

د- در سوره انفطار (صفحه ۵۸۷) خداوند سرانجام نیکوکاران و گناهکاران را به سادگی و زیبایی نشان داده است. آنها را بیابید و به عنوان پیام قرآنی انتخاب کنید و با حفظ این دو آیه همیشه به معنا و مفهوم آن توجه داشته باشید.

سرانجام نیکوکاران و گناهکاران

متن :

ترجمه :

من زنده‌ام!

یکی از اعضای هیئت صلیب سرخ گفت: از ایران برای اسیران جنگی هدیه‌ای آمده که به هر چهار نفر یکی از آنها می‌رسد. کتاب قرآن مجید ارزشمندترین هدیه‌ای بود که در آن غربت می‌توانست ما را زنده نگه دارد و به ما حیاتی نو ببخشد. هر چهار نفر دور قرآن حلقه زدیم و دست روی آن می‌کشیدیم. با دیدن قرآن بی‌اختیار و بی‌ملاحظه بغض دوساله‌مان ترکید. قطره‌های اشک آرام و بی‌صدا روی جلد قرآن می‌چکید. مأمور صلیب سرخ بهت‌زده پرسید:

What is this book about?

گریه‌ها مان اجازه سخن گفتن نمی‌داد. خواستم بگویم قرآن کتاب هدایت است، دیدم نه؛ بشارت هم هست. خواستم بگویم کتاب سعادت است دیدم نه؛ حکایت هم هست. خواستم بگویم کتاب آخرت است دیدم نه، کتاب دنیا هم هست. گفتم این کتاب، کتاب همه چیز هست. اگر سال‌ها اینجا با قرآن بمانیم، دیگر تنها نیستیم. به یاد حدیثی از امام سجاد علیه‌السلام افتادم که اگر قرآن با من باشد و هیچ کس دیگری همراه نباشد، هرگز تنها نخواهم ماند. بهره‌ای که ما از قرآن می‌بریم، ما را تا همیشه زنده نگه می‌دارد. یکبار به یاد صبح روزهای جمعه افتادم که حاج‌آقا (پدرم) همه ما را ردیف می‌نشاند و قرآن را جلویمان می‌گذاشت و درحالی که دست‌هایش در جیبش بود، در گوشه‌ای از میهمان‌خانه با صلابت و ابهت می‌ایستاد و لحن و صوت یکایکمان را می‌سنجید. هر که قشنگ‌تر و رساتر می‌خواند، از یک ریال تا پنج ریال کنار رحلش می‌گذاشت. چشم ما به جای اینکه به آیه‌های قرآن باشد، به دست‌های حاج‌آقا بود که کی از جیبش بیرون می‌آید و سهم ما چند سکه یک ریالی، دوریالی یا پنج‌ریالی می‌شود؛ چون تا پول را نمی‌داد، باید می‌خواندیم. می‌دانستیم همیشه پنج‌ریالی سهم رحمان و کریم است. حزین و دلنشین قرآن می‌خواندند.

یکبار به خود آمدم و خاطرات کودکی را رها کردم و تصمیم گرفتم با صدای بلند سوره حمد را تلاوت کنم. ابتدا کمی بحث شد که این کار از نظر شرعی، اخلاقی، امنیتی و ... اشکال دارد یا نه؟ اما چون بر سقرات کلام خدا توافق بود، شروع کردم. احساس کردم عبدالباسط شده‌ام؛ تا آنجا که نفسم جا و حنجره‌ام قدرت داشت، سوره حمد را با صوت خواندم. در همین فاصله ابتدا نگهبان و سپس سرنگهبان دریچه را باز کرد و گفت:

— اُسکُتُ! (ساکت شو!)

دستپاچه شده بودند. در را باز کردند و با کابل‌هایشان به در و دیوار زدند تا رعب و وحشت ایجاد کنند؛ ولی من از اینکه در باز شده بود و صدا واضح تر به بیرون می‌رفت، خوشحال بودم. از هفته‌های بعد بدون آنکه خواهران هم بند من، یک ریال کف دستم بگذارند، برایشان سوره‌های درخواستی را می‌خواندم.^۱

الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ

کسانی که ایمان آوردند و هجرت کردند و در راه خدا با مال‌ها و جان‌هایشان جهاد کردند،

أَعْظَمُ دَرَجَةً عِنْدَ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ

رتبه آنها در نزد خدا بزرگ‌تر است و ایشانند که موفق و رستگارند.

توبه ۲۰

۱- از کتاب «من زنده‌ام» به قلم معصومه آباد.

آنچه خواندید، از خاطرات آزاده قهرمان، سرکار خانم معصومه آباد است که در زمان دفاع مقدس به عنوان امدادگر در مناطق جنگی به رزمندگان اسلام خدمت می‌کرد. او در سال ۵۹ به اسارت دشمن درآمد و پس از چهار سال مقاومت و مجاهدت در زندان‌های هولناک بعثی، با افتخار و پیروزی به سرزمین عزیزمان ایران بازگشت.

دعای ختم قرآن

رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا

پروردگارا از ما بپذیر

إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

که تو شنوا و دانایی

و تُبِّ عَلَيْنَا

و توبه ما را قبول کن

إِنَّكَ أَنْتَ الثَّوَابُ الرَّحِيمُ

که تو توبه پذیر و مهربانی

وَاهِدِنَا إِلَى الْحَقِّ

و ما را به سوی حقیقت رهنمون باش

وَإِلَى طَرِيقِ مُسْتَقِيمٍ

و نیز به سوی راه و رسم راست و درست

بِبَرَكَتِ خْتَمِ الْقُرْآنِ الْعَظِيمِ

به برکت تلاوت و ختم این قرآن بزرگ و با عظمت.

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ

پروردگار تو که صاحب عزت و بزرگی است، از آنچه او را توصیف می کنند،

به دور است؛

وَ سَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ

و سلام و درود بر پیامبران

وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

و سپاس و ستایش برای خداست، پروردگار جهانیان!

اِتَّخَذَ، اِتَّخَذَتْ ۸/۶ گرفت

بگیر، قرار بده	۹/۱۰ اِتَّخَذَ
گرفتند	۷/۶ اِتَّخَذُوا
بگیرید	۷/۹ اِتَّخَذُوا
تقوا پیشه کن	۸/۸ اِتَّقِ
تقوا پیشه کنید،	۸/۳ اِتَّقُوا
تقوا داشته باشید	
اجتناب کردند، دوری کردند از	۸/۱۱ اجْتَنَبُوا
پاداش	۷/۳ اَجْرٌ
قرار ده	۷/۵ اِجْعَلْ
سرآمد، مدت	۹/۳ اَجَلٌ
کسی، یکتا، یگانه	۷/۸ اَخَذَ
بهتر، بهترین	۷/۸ اَحْسَنَ
نیکی کن	۸/۵ اَحْسِنَ
حکم کن، قضاوت کن	۸/۱۱ اُحْكَمْ
	اَخ، اَخُو،
برادر	۷/۲ اَخِي
مجازات کردیم، گرفتم	۹/۵ اَخَذْنَا
برادران	۹/۴ اِخْوَةٌ
وقتی که، هنگامی که	۷/۸ اِذْ

ء

ءاباء *	۷/۲	پدران، جمع آب
ءاتِ	۷/۸	بیخس، بده
ءاتوا	۷/۱۲	بپردازید
ءاتینا	۷/۱۰	بخشیدیم به، دادیم به
ءاخِرَةٌ	۷/۷	آخرت، قیامت
ءال	۹/۵	آل، خاندان
ءامنًا	۸/۶	ایمان آوردیم
ءامنوا	۷/۱۱	ایمان آوردند
ءایات	۷/۱	آیات، نشانه‌ها

الف

أ	۸/۳	آیا
أَيُّمَةٌ	۸/۵	امامان، پیشوایان، جمع امام
أب، أBO،		
أبا، أBO	۷/۱۰	پدر، جمع : آباء
إِبْتَغُوا	۹/۸	بجوید، طلب کنید
إِبِلٌ	۹/۱۱	شتر
إِتَّبِعُوا	۸/۱۰	تبعیت کنید، پیروی کنید
إِتَّبِعُوا	۹/۳	تبعیت کردند، پیروی کردند

* این کلمه اولین بار در کتاب سال هفتم، درس دوم آمده است.

پروی کنید		وقتی که	۹/۸	إِذَا
عبادت می کنم	۸/۱۰	یاد کن	۹/۱۰	أَذْكُرْ
عبادت کن	۷/۳	یاد کنید	۸/۹	أَذْكُرُوا
عبادت کنید	۷/۲	اجازه	۷/۴	إِذْنِ
اعمال، کارها	۹/۳	برو	۷/۹	إِذْهَبْ
عمل می کنم	۸/۲	رحم و مهربانی کن	۷/۱۲	إِرْحَمْ
درختان انگور،	۷/۶	فرستاد	۸/۲	أَرْسَلَ
جمع عنب		فرستادیم	۸/۸	أَرْسَلْنَا
بیمارز	۷/۱۲	زمین	۷/۱	أَرْضِ
انجام دهید	۷/۱۲	رکوع کنید	۷/۱۲	ارْكَعُوا
رستگار شد	۸/۱	گونه‌ها و شکل‌ها	۹/۱۱	أَزْوَاجِ
به پا دارید	۷/۱۲	(ی مختلف)، جمع زوج		
بیشتر	۷/۱	(تا) پاسخ دهم	۸/۱۲	أَسْتَجِبْ
مگر	۷/۱	سجده کنید	۷/۱۲	أَسْجُدُوا
به، به سوی	۷/۲	سخرها، جمع سخر	۹/۴	أَسْحَارِ
که، چیزی که، کسی که	۸/۴	اسم، نام	۷/۱	إِسْمِ
کسی که	۷/۲	شکر می کنم	۸/۴	أَشْكُرُ
کسانی که	۷/۷	صبور و شکیبا باش،	۷/۱۰	إِصْبِرْ
رنگ‌ها، جمع لون	۷/۶	صبر کن		
الله، خدای یگانه	۷/۱	اهل، یاران	۹/۹	أَصْحَابِ
معبود، خدا	۷/۲	اصلاح کنید	۹/۴	أَصْلِحُوا
پیامبر اکرم (ص)	۸/۸	محو و نابود کرد،	۹/۹	أَضَلَّ
دردناک	۷/۵	گمراه کرد		
یا، آيا	۷/۲	اطاعت کنید،	۸/۳	أَطِيعُوا

آنها	۷/۱۱	أُولَئِكَ	کار، فرمان	۷/۳	أمر
خردمندان	۸/۱۱	أُولُوا الْأَلْبَابِ	کار، جمع: امور	۷/۹	أمر
سرپرستان، دوستان،	۸/۶	أَوْلِيَاءَ	ثروت، جمع مال	۹/۴	أموال
جمع ولی			راستگو و درستکار،	۸/۳	أمین
پیشین، پیشینان	۹/۲	أَوَّلِينَ	مورداعتماد		
خانواده	۷/۹	أَهْلٍ	که، اینکه	۸/۴	آن
کدام، کدام یک	۹/۹	أَيُّ	اگر، نه، نیست	۸/۳	إن
			قطعاً	۷/۱	إِنَّ
			که، اینکه، قطعاً	۷/۷	أَنَّ

ب

به، با	۷/۱	بِ	من	۷/۹	أَنَا
سختی	۹/۷	بَأْسٍ	بازگشتند	۸/۱۱	أَنَابُوا
برکت دادیم	۸/۱۰	بَارَكْنَا	رویاندیم	۸/۳	أَنبَتْنَا
باطل، پوچ و بیهوده	۷/۷	بَاطِلٍ	تو	۷/۲	أَنْتَ
دریا	۸/۴	بَحْرٍ	پراکنده شوید	۹/۸	إِنْتَشِرُوا
خشکی، صحرا	۸/۴	بَرٍّ	شما	۷/۴	أَنْتُمْ
بشر، انسان	۷/۱	بَشَرٍ	هشدار ده	۹/۱۰	أَنْذِرْ
بشارت دهنده، بشارت	۸/۲	بُشْرَى	نازل کرد، فروفرستاد	۷/۸	أَنْزَلَ
بشارت ده	۸/۸	بَشِيرٍ	نازل شد	۹/۳	أَنْزِلْ
بصیرت ها، بینش ها	۹/۲	بَصَائِرٍ	فرو فرستادیم، نازل کردیم	۷/۳	أَنْزَلْنَا
بینا	۷/۹	بَصِيرٍ	بخشیدی، نعمت دادی	۸/۴	أَنْعَمْتَ
سرزمین	۹/۱	بَلَدَةٍ	فقط	۷/۲	إِنَّمَا
بنا، سرپناه	۸/۱۲	بِنَاءٍ	رودها	۹/۴	أَنْهَارٍ
سخن، سخن گفتن	۹/۶	بَيَانٍ	یا	۹/۹	أَوْ
خرید و فروش	۹/۸	بَيْعٍ	وحی کرد	۷/۶	أَوْحَى
میان، بین	۹/۲	بَيْنٍ	وحی کردیم	۹/۱	أَوْحَيْنَا

بَيِّنَات ۹/۷	دلایل روشن، جمع بَيِّنَة	تُنْجِي ۹/۸	نجات می دهد
بُيُوت ۷/۶	خانه ها، جمع بَيْت	تَنْزِيل ۸/۱۲	نازل کردن، فروفرستادن
		تُوب، تَوْبَة ۸/۱۲	توبه، بازگشت
		تَوَكَّل ۷/۳	توکل کن
		تَوَمَّنُونَ ۹/۸	ایمان می آورید
		تَهْتَدُونَ ۹/۱	هدایت شوید، هدایت می شوید
		ثَقِيل ۹/۱۰	سنگین، گران بار، با ارزش
		ثُمَّ ۹/۱۱	سپس، باز هم
		تَمَرَات ۷/۶	میوه ها، جمع تَمْرَة

ت - ث

تَبَار ۹/۱۰	هلاکت، نابودی	جاء ۷/۲	آمد، آمد برای
تَبَارِك ۸/۱۲	برقرار و پرخیر است	جَاهِد ۸/۶	تلاش و جهاد کرد
تَتَّقُونَ ۸/۳	تقوا پیشه می کنید، تقوا دارید	جَاهِل ۷/۴	نادان، بی خرد
تُجَاهِدُونَ ۹/۸	جهاد و تلاش می کنید	جِبَال ۷/۶	کوه ها، جمع جَبَل
تَجْرِي ۹/۴	روان است	جَزَاء ۹/۹	پاداش
تَحْتَ ۹/۴	زیر	جَعَلَ ۸/۲	قرار داد
تُرْجَعُونَ ۸/۱	بازگردانده می شوید	جَعَلْنَا ۷/۸	قرار دادیم
تُرْحَمُونَ ۹/۴	مورد رحمت قرار می گیرید	جُنُود ۹/۴	لشکریان، جمع جُنْد
تَزْرَعُونَ ۹/۶	می رویانید، زراعت می کنید		
تَسْتَوِي ۹/۲	مساوی است		
تَشْرَبُونَ ۹/۶	می آشامید، می نوشید		
تَشْكُرُونَ ۹/۶	شکر می کنید، سپاسگزاری می کنید		
	برتر است		
تَعَالَى ۷/۴	اندیشه می کنید		
تَعْقِلُونَ ۷/۲	عمل می کنید، انجام می دهید		
تَعْمَلُونَ ۷/۳	رستگار می شوید، موفق می شوید		
تُفْلِحُونَ ۹/۸	تقوا، پرهیزکاری		
	این، آن		

ح

تَقْوَى ۷/۱۰	تقوا، پرهیزکاری	حَدِيد ۹/۷	آهن
تِلْكَ ۸/۷	این، آن	حَسِبَ ۸/۶	گمان کرد
		حَسْبُ ۹/۹	کافی است

بند، یاد	۹/۵	ذِكْر	نیکو، خوب	۷/۱۱	حَسَن
این، آن	۷/۳	ذَلِكَ	حق، درست	۷/۱	حَقٌّ
این، آن	۹/۸	ذَلِكُمْ	حکمت آموز، حکیم	۸/۷	حَكِيم
گناهان، جمع ذنب	۹/۸	ذُنُوبٌ	سپاس و ستایش	۷/۵	حَمْدٌ
صاحب، دارای	۸/۱۲	ذُو، ذَا، ذِي	حیات، زندگی	۸/۷	حَيَاةٌ
رفت	۷/۱۱	ذَهَبَ	جا، هر کجا	۹/۹	حَيْثُ

ر

دیدید، دقت کردید	۹/۶	رَأَيْتُمْ
روزی دهنده	۷/۱۱	رَازِقٌ
پروردگار	۷/۲	رَبٌّ
آرام و با دقت بخوان	۹/۱۰	رَتِّلْ
مرد	۸/۱۰	رَجُلٌ
بخشنده، خدای بخشنده	۷/۱	رَحْمَنٌ
رحمت، لطف	۷/۱	رَحْمَةٌ
مهربان	۷/۱	رَحِيمٌ
روزی	۷/۱۰	رِزْقٌ
پیامبران، جمع رسول	۹/۷	رُسُلٌ
پیامبر، فرستاده	۸/۳	رَسُولٌ
برافراشت	۹/۶	رَفَعَ
برافراشته شد	۹/۱۱	رُفِعَتْ
بادها، جمع ریح	۸/۲	رِيَّاحٌ

خ

فروتن، متواضع	۸/۱	خَاشِعٌ
جاودان	۹/۹	خَالِدِينَ
خالق، آفریننده	۸/۹	خَالِقٌ
آگاه، باخبر	۸/۸	خَبِيرٌ
خلق کرد، آفرید	۷/۱	خَلَقَ
خلق شد	۹/۱۱	خُلِقَتْ
خلق کردیم، آفریدیم	۷/۱۲	خَلَقْنَا
خلیفه، جانشین	۸/۱۱	خَلِيفَةٌ
ترس	۹/۹	خَوْفٌ
خوب، بهتر، بهترین	۷/۱۰	خَيْرٌ

د - ذ

دعوت کننده	۸/۸	دَاعِيٌ
داخل شد به، وارد شد به	۹/۱۰	دَخَلَ
دعا، درخواست	۷/۵	دُعَاءٌ
فرزند، نسل	۷/۵	ذُرِّيَّةٌ

آسمان‌ها	سَمَوات ۷/۱
شنوا	سَمِيع ۷/۵
یکسان، مساوی	سَوَاء ۹/۲
کارهای بد، بدی‌ها،	سَيِّئات ۹/۲
جمع سَيِّئَة	

ش

شاهد، گواه	شَاهِد ۸/۸
	شَجَر،
درخت	شَجَرَة ۷/۶
سخت	شَدِيد ۷/۴
تشریح کرد، مقرر کرد	شَرَعَ ۹/۱
شریک، همتا	شَرِيك ۷/۷
درمان	شِفَاء ۷/۶
شک، تردید	شَكَّ ۸/۹
خورشید	شَمْس ۷/۱
چیز	شَیْء ۷/۲

ص - ض

خوب، شایسته، کار خوب	صَالِح ۷/۹
کارهای خوب	صَالِحَات ۷/۷
سینه، جمع: صُدور	صَدْر ۷/۹
مانع شدند	صَدَّوا ۹/۳
راه	صِرَاط ۷/۴

ز

کشاورز، رویاننده	زَارِع ۹/۶
زراعت، کشاورزی	زَرَع ۷/۶
زکات	زَكَاة ۸/۱
نوع، گونه	زَوْج ۸/۳
زیتون	زَيْتُون ۷/۶
زینت، زیبایی	زِينَة ۷/۸

س

چه بد است	سَاء ۹/۲
نیازمند، درخواست کننده	سَائِل ۹/۴
پرسیدی از	سَأَلت ۹/۱
آسایش، استراحت	سُبَات ۷/۲
کار و تلاش	سَبَح ۹/۱۰
تسبیح گوی	سَبَّح ۷/۱۰
پاک و بی عیب است	سُبْحَانَ ۷/۱۱
راه، جمع: سُبُل	سَبِيل ۸/۱۱
سجده کردند	سَجَدُوا ۷/۸
چراغ	سِرَاج ۷/۸
گسترده شد، هموار شد	سُطِحَتْ ۹/۱۱
دوزخ، آتش فروزان	سَعِير ۹/۹
آرامش	سَكِينَة ۹/۴
سلام، درود	سَلَام ۸/۱۰
آسمان	سَمَاء ۷/۵

بندگان، جمع عَبد	۷/۵	عِبَاد	کوچک	صَغِيرَة، صَغِير ۷/۸
عبادت، پرستش	۷/۹	عِبَادَة	نماز	صَلَاة ۷/۵
جاودان	۹/۸	عَدْن	صورت‌ها، چهره‌ها	صُور ۸/۱۲
دشمن	۷/۷	عَدُوّ	جمع صورَة	صُورَة ۸/۱۲
عذاب، کیفر	۷/۵	عَذَاب	شکل داد	ضَلال ۷/۱۰
عزتمند، شکست‌ناپذیر	۷/۴	عَزِيز	گمراهی	
شاید، چه بسا	۹/۴	عَسَى		
بزرگ	۹/۴	عَظِيم		
کیفر، مجازات	۸/۱۲	عِقَاب	نعمت فراوان	طَوَّل ۸/۱۲
دانست	۸/۱	عَلِمَ	طولانی، بسیار	طَوِيل ۹/۱۰
یاد داد، آموخت	۹/۶	عَلَّمَ	پاک، پاک‌کننده	طَهَّور ۸/۲
بر	۷/۲	عَلَى	غذاهای پاک	طَيِّبَات ۸/۱۲
دانا	۸/۱	عَلِيم	پرنده، پرندگان	طَيْر ۸/۱
عمل، کار	۷/۹	عَمَل		
عمل کردند، انجام دادند	۷/۸	عَمِلُوا		
از چه	۹/۱۱	عَمَّ	ظالمان، ستمگران	ظَالِمِينَ ۷/۷
از	۷/۳	عَنْ	ظاهری	ظَاهِرًا ۸/۲
نزد	۹/۲	عِنْد	تاریکی‌ها	ظُلُمَات ۷/۱
چشمه‌ها، جمع عَيْن	۷/۵	عُيُون	گمان کرد	ظَنَّ ۷/۱۱

ط

ظ

غ

آمرزنده	۸/۱۲	غَاْفِر
افراد غافل، افراد بی‌توجه	۸/۷	غَاْفِلُونَ
فردا	۹/۷	غَد

ع

عاقبت	۷/۱	عَاْقِبَة
دانا	۷/۱۰	عَالِم
جهانیان، مردم	۸/۲	عَالَمِينَ

اندازه	۹/۱	قَدَر	بسیار آمرزنده	۷/۳	غَفُور
اندازه	۹/۹	قَدِر	غم، اندوه و ناراحتی	۱/۱۱	غَم
اندازه گیری کرد	۸/۲	قَدَّرَ	بی نیاز	۸/۶	غَنِیَّ
توانا	۷/۲	قَدِیر			

ف ر ر ر

تمام شد	۹/۸	قُضِیَّتْ	پس، و، آنگاه	۷/۲	فَ
بگو	۷/۲	قُلْ	رستگار، موفق	۹/۷	فَائِز
گفتیم	۷/۸	قُلْنَا	نافرمان، گناه کار، منحرف	۹/۷	فَاسِق
قلبها، دلها	۷/۴	قُلُوب	پدیدآورنده، خالق	۸/۹	فَاطِر
اندک، کم	۹/۱۰	قَلِیل	انجام دهنده	۸/۱	فَاعِل
ماه	۷/۱	قَمَر	وسیله تشخیص حق از باطل،	۸/۲	فُرْقَان
سخن، گفتار	۸/۱۱	قَوْل	یکی از نامهای قرآن		
قوم، گروه	۷/۱	قَوْم	فساد، خرابی	۸/۵	فَسَاد
قوی، قدرتمند	۹/۷	قَوِیَّ	لطف و رحمت	۷/۳	فَضْل
			پدید آورد	۸/۱۰	فَطَّرَ
			موفقیت، رستگاری	۹/۴	فَوْز
			در	۷/۱	فِی

ك

تو، بت	۷/۳	كَ			
مانند	۸/۶	كَ			
کافر، بی ایمان	۷/۴	كَافِر			
بود، است	۷/۷	كَانَ			
بودند	۹/۴	كَانُوا			

ق

می دانستند	۸/۶	كَانُوا یَعْلَمُونَ	پذیرنده، قبول کننده	۸/۱۲	قَابِل
انجام می دادند، عمل می کردند	۹/۳	كَانُوا یَعْمَلُونَ	گفت	۷/۲	قَالَ
			گفتند	۷/۴	قَالُوا
			قبل از، پیش از	۷/۱۰	قَبْل
			قطعا	۷/۱۰	قَدْ

کبیر، کبیره ۷/۷	بزرگ	ل ۷/۲	قطعاً
کتاب ۷/۱	کتاب، قرآن	لا تَتَّبِعْ ۸/۱۱	تبعیت نکن، پیروی نکن
کثیر ۷/۹	بسیار	لا تَتَفَرَّقُوا ۹/۱	متفرق نشوید، پراکنده نشوید
کَذَّبْ، كَذَّبَتْ ۸/۳	تکذیب کرد، انکار کرد	لا تَزِدْ ۹/۱۰	نیفزای، زیاد نکن
كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا ۷/۱۱۱	تکذیب کردند، انکار کردند	لا تُطِيعُوا ۸/۸	اطاعت نکن، پیروی نکن
كَذَلِكَ ۷/۱۱۱	این چنین	لا تَطْعَمُوا ۹/۶۴	طغیان نکنید، از حد نگذرید
کَرِيمٌ ۷/۱۲	ارزشمند، گران قدر	لا تُكُونُوا ۹/۷۱	نباشید
كَفَرُوا ۷/۱۱	کافر شدند	لا يُخْلِِفُوا ۸/۷	تخلف نمی کند، خلاف نمی کند
كُلٌّ ۷/۲	هر، همه	لا يَسْخَرُونَ ۹/۴	نباید مسخره کند
كَلَّا ۹/۱۱	هرگز چنین نیست	لِبَاسٍ ۸/۲	لباس، پوشش
كُمُ ۷/۱	شما، تان	لُدُنٍ ۷/۸	نزد
كَمْ ۸/۳	چقدر، چه بسیار	لِسَانٍ ۷/۹	زبان، جمع: أَلْسِنَةً
كَمَا ۸/۵	همان طور که	لَعَلَّ ۹/۱	تا، شاید
كُنَّا ۷/۱۰	بودیم، هستیم	لَعُو ۸/۱	بیهوده، کار بیهوده
كُنَّا نَسْمَعُ ۹/۹	گوش شنوا داشتیم، می شنیدیم	لَقَدْ ۷/۱۰	قطعاً
كُنْتُ ۷/۹	بودی، هستی	لَكِنَّ ۷/۱	لیکن، ولی
كُنْتُ ۷/۱۱	بودم، هستم	لَمْ نَجْعَلِ ۹/۱۱	قرار ندادیم
كُنْتُمْ ۷/۱۰	بودید، هستید	لَوْ ۸/۶	اگر، ای کاش
كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۹/۸	می دانستید	لَيْلٍ ۷/۱	شب
كَهْفٌ ۷/۸	غار		
كَيْفَ ۹/۱۱	چگونه		

م

ما ۷/۱	آنچه
ما ۸/۳	نه، نیست
ماء ۸/۲	آب

ل

ل ۷/۱	برای
-------	------

رستگاران	مُفْلِحُونَ ۸/۷	نبود، نیست	ما كَانَ ۸/۳
برپاکننده	مُقِيم ۷/۵		مُبَارَك،
فرمانروا	مَلِك ۷/۱۲	مبارک، با برکت	مُبَارَكَةٌ ۹/۲
فرمانروایی	مُلْك ۷/۱۱	بشارت‌دهنده، مرزده دهنده	مُبَشِّر ۸/۸
دین، آیین	مِلَّة ۷/۳	روشن	مُبِين ۷/۱۰
مرگ	مَمَات ۹/۲	افراد با تقوا	مُتَّقِينَ ۷/۵
از	مِنْ ۷/۱	مَثَل، داستان	مَثَل ۸/۶
هرکس، کسی که، چه کسی	مَنْ ۸/۱	گناهکار	مُجْرِم ۷/۸
فایده‌ها	مَنَافِع ۹/۷	محروم، نیازمند	مَحْرُوم ۹/۴
به‌جای، غیر از	مِنْ دُونِ ۸/۶	نیکوکار	مُحْسِن ۷/۴
هشداردهنده، بیم‌دهنده	مُنْذِر ۹/۲	زندگی	مَحْيَا ۹/۲
روشنی‌بخش	مُنِير ۸/۸	گوناگون	مُخْتَلِف ۷/۶
مرگ	مَوْت ۹/۹	راه نجات، محل خروج	مَخْرَج ۹/۹
سرپرست	مَوْلَى ۷/۱۲	شهر	مَدِينَةٌ ۸/۱۰
مؤمن، باایمان	مُؤْمِن ۷/۵	پندگیرنده	مُدَّكِر ۹/۵
محل آرامش و استراحت	مِهَاد ۹/۱۱	ارسال‌کننده، فرستنده	مُرْسِل ۹/۲
هدایت‌شدگان، راه‌یافتگان	مُهْتَدُونَ ۸/۱۰	پیامبران	مُرْسَلِينَ ۸/۳
محل آرامش	مِهْد ۹/۱	خانه‌ها، جمع مَسْكَن	مَسَاكِن ۹/۸
خوارکننده	مَهِين ۷/۱۱	مشخص، معین	مُسَمَّى ۹/۳
اهل یقین	مَوْقِنِينَ ۹/۲	بازگشت، بازگشتن	مَصِير ۸/۱
مرده	مَيِّت ۹/۱	با، همراه با	مَعَ ۸/۴
ترازو	مِيزَان ۹/۶	کسب و کار، زندگی	مَعَاش ۹/۱۱
		روی‌گردان	مُعْرِض ۸/۱
		مفسدان، خرابکاران	مُفْسِدِينَ ۸/۵

ن

برپا شد	نُصِبَتْ ۹/۱۱	ما، مان	۷/۳	نا
نصف، نیم	نِصْف ۹/۱۰	آتش	۹/۷	نار
یاور	نَصِير ۷/۱۲	ندا کرد، صدا زد	۷/۱۱	نادی
اندیشه و درک می‌کنیم	نَعْقِلُ ۹/۹	مردم	۷/۱	ناس
چه خوب ... است	نِعَم ۷/۱۲	خبر، جمع: آنباء	۸/۵	نَبَأ
نعمت، هرچیز خوبی که	نِعْمَةٌ ۸/۴	پیامبر	۸/۸	نَبِيّ
خدا به انسان بخشیده است	نَعِيم ۷/۱۱	تلاوت می‌کنیم، می‌خوانیم	۸/۵	نَتْلُو
برنعمت	نَفْس ۸/۶	جزا می‌دهیم، پاداش می‌دهیم	۸/۱۰	نَجْزِي
خود، جان، جمع: آنفُس	نَفْس ۹/۷	قرار می‌دهیم	۸/۵	نَجْعَلُ
شخص، انسان	نُودِي ۹/۸	عَاف، گیاه بدون ساقه	۹/۶	نَجْم
ندا داده شد	نور ۷/۱	ستارگان، جمع نَجْم	۷/۶	نُجُوم
نور، روشنایی	نَوْم ۸/۲	نجات دادیم	۷/۱۱	نَجَّيْنَا
خواب	نَهَار ۷/۱	زنبور عسل	۷/۶	نَحْل
روز		ما	۷/۱۰	نَحْنُ

و

یگانه، یک	وَاحِد ۷/۳	درختان خرما، جمع نَخْل	۷/۶	نَخِيل
وارثان	وَارِثِينَ ۸/۵	هشدارها، هشداردهندگان	۳/۵	نُذِر
پدر و مادرم	وَالِدَيَّ ۷/۵	هشداردهنده	۸/۲	نَذِير
یافتند	وَجَدُوا ۷/۸	می‌خواهیم	۸/۵	نُرِيدُ
سفارش کرد، وصیت کرد	وَصَّيْتُ ۹/۱	نازل کرد، فرود فرستاد	۸/۲	نَزَّلَ
سفارش کردیم، وصیت کردیم	وَصَّيْنَا ۹/۱	نازل شد	۹/۳	نُزِّلَ
قرارداد، نهاد	وَضَعَ ۹/۶	زنان	۹/۴	نِسَاء
وعدہ	وَعَدَ ۷/۱	فراوانی کردند	۹/۷	نَسُوا
		می‌خواهیم	۹/۶	نَشَاءُ

وکیل ۸/۸ مدافع و پشتیبان ۹/۹ یَتَّقِ (يَتَّقِي) تقوا داشته باشد، تقوا دارد

وَلَدٌ ۸/۲ فرزند ۹/۹ يَتَوَكَّلُ توکل می کند

وَيْلٌ ۷/۴ وای بر ۸/۶ يُجَاهِدُ جهاد و تلاش می کند

۹/۹ يَجْعَلُ قرار می دهد

۸/۵ يُحِبُّ دوست دارد

۹/۹ يَحْتَسِبُ گمان می کند

۹/۹ يَحْزَنُونَ اندوهگین می شوند،

غمگین می شوند

۹/۲ يَحْكُمُونَ حکم می کنند،

قضاوت می کنند

۹/۲ يُحْيِي زنده می کند

۸/۹ يَخْرُجُ خارج می شود

۹/۹ يَدُ دست، جمع: آیدی

۹/۴ يُدْخِلُ وارد می کند

۸/۹ يَرْزُقُ روزی می دهد

۸/۴ يُرْسِلُ می فرستد

۸/۱۰ يَسْأَلُ درخواست می کند

۸/۱ يَسْبِغُ تسبیح می کند

۹/۵ يَسْتَغْفِرُونَ استغفار می کنند،

آمرزش می خواهند

۸/۱۱ يَسْتَمِعُونَ گوش می دهند به

۹/۷ يَسْتَوِي مساوی است

۹/۶ يَسْجُدُ سجده می کند

۹/۵ يَسْرِنَا آسان کردیم

۸/۴ يُشْرِكُونَ شریک قرار می دهند

ه

هـ ۷/۲ او، شش، آن

ها ۷/۲ آن، شش، او

هُدًى، هُدًى ۷/۱ هدایت

هُدًى ۸/۱۱ هدایت کرد

هَذَا ۷/۴ این

هَلْ ۷/۴ آیا

هُم ۷/۱ آنها، شان

هُمَا ۸/۱۰ آن دو

هُنَّ ۹/۱ آنها، ایشان

هُوَ ۷/۱ او

هُوَی ۸/۱۱ هوا و هوس

ی

ی ۷/۲ من، تم

یا ۷/۲ ای

يَا أَيُّهَا ۷/۱ ای

يَأْتِي ۹/۱۰ می آید

يَبْلُو ۹/۹ می آزماید

يَتَفَكَّرُونَ ۷/۶ فکر می کنند

می‌باشند، باشند	۹/۴	يَكُونُوا	شکر می‌کنند	۷/۳	يَشْكُرُونَ
فرو می‌رود	۸/۹	يَلِجُ	گمراه می‌کند	۸/۱۱	يُضِلُّ
می‌میراند	۹/۲	يُمِيتُ	ظلم می‌کند، ستم می‌کند	۷/۸	يَظْلِمُ
نازل می‌شود	۸/۹	يَنْزِلُ	عبادت می‌کند	۸/۱۱	يَعْبُدُونَ
یاری می‌کند	۹/۷	يَنْصُرُ	بالا می‌رود	۸/۹	يَعْرُجُ
می‌بینند، دقت می‌کنند	۳/۱۱	يَنْظُرُونَ	تعقل و اندیشه می‌کنند	۷/۶	يَعْقِلُونَ
می‌پردازند	۸/۷	يُؤْتُونَ	می‌داند	۸/۹	يَعْلَمُ
به تأخیر می‌اندازد،	۷/۲	يُؤَخِّرُ	می‌داند	۷/۳	يَعْلَمُونَ
مهلت می‌دهد به			انجام می‌دهند، عمل می‌کنند	۷/۷	يَعْمَلُونَ
وحی می‌شود	۷/۹	يُوحَى	می‌آمزد، می‌پوشاند	۹/۸	يَغْفِرُ
یقین دارند	۸/۷	يُوقِنُونَ	انجام می‌دهند	۸/۱۱	يَفْعَلُونَ
داخل می‌کند	۸/۹	يُولِجُ	قبول می‌کند، می‌پذیرد	۷/۱۲	يَقْبَلُ
روز	۷/۵	يَوْمٌ	می‌گویند	۷/۸	يَقُولُونَ
آن روز	۷/۱۱	يَوْمَئِذٍ	رفتار کند ... به،	۹/۷	يَقُومُ... بِ
هدایت می‌کند	۷/۷	يَهْدِي	به‌پا دارد		
			اقامه می‌کنند، برپا می‌دارند	۸/۷	يُقِيمُونَ
			می‌باشد	۸/۲	يَكُونُ
					يَكُونُونَ،

